

Latvijas Zinātnes
padome

Latvijas Zinātnes padomes 2020.gada darbības pārskats

Rīga, 2021

Saturs

Pamatinformācija.....	4
1. LZP 2020. gada darbības virzienu un būtiskāko paveikto darbu pārskats	7
1.1. Pētniecības programmu izveide, organizēšana, izsludināšana un ekspertīze ...	7
1.1.1. Fundamentālo un lietišķo pētījumu projekti.....	8
1.1.2. Valsts pētījumu programmas.....	10
1.1.3. Bilaterālie un trilaterālie konkursi	13
1.2. Līgumu slēgšana, programmu un projektu uzraudzība.....	14
1.3. Ekspertīzes nodrošināšana latvijas zinātnei un augstākajai izglītībai	16
1.3.1. LZP ekspertu komisiju un konsultatīvās zinātnieku padomes darbība	16
1.3.2. LZP eksperta tiesību piešķiršana	17
1.3.3. Atzinumu sniegšana par doktorantūras studiju programmām un promocijas tiesību piešķiršanu	19
1.4. Analītika un konsultācijas politikas veidošanā	20
2. Būtiskās pārmaiņas iestādes darbībā	23
4. Personāls.....	29
5. Iekšējās kontroles sistēmas pilnveide un kvs ieviešana.....	30
5.1. Ieviestās sistēmas pēc lzp reorganizācijas 2020. gada 1. jūlijā.....	30
5.2. Par ārējo iesaistīto pušu uztveres apzināšanas rezultātiem un lzp secinājumiem	31
5.3. Plānotās pārmaiņas, kas var ietekmēt iekšējo pārvaldības sistēmu, ieteicamie uzlabojumi	31
5.4. Iekšējo normatīvo dokumentu un saistītās dokumentācijas pārskatīšana, aktualizēšana	31
5.5. Risku un iespēju pārskatīšana	32
5.6. Auditu rezultāti, neatbilstības, veiktās korektīvas un uzlabošanas darbības.....	32
5.7. LZP pārstāvniecība tiesvedībās.....	32
6. Starptautiskā sadarbība	33
7. Sabiedrības informēšana	35
8. Galvenie LZP 2021. gadā veicamie uzdevumi	38

Saīsinājumi

LZP – Latvijas Zinātnes padome
IZM – Izglītības un zinātnes ministrija
ES – Eiropas Savienība
EEZ - Eiropas Ekonomiskā zona
EPT – Eiropas Pētniecības telpa
LR – Latvijas Republika
MK – Ministru kabinets
CFLA – Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
LIAA – Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
LJZA – Latvijas Jauno Zinātnieku apvienība
LZA – Latvijas Zinātņu akadēmija
VPP – Valsts pētījumu programma
KVS - Kvalitātes vadības sistēma
FLPP – Fundamentālo un lietišķo pētījumu projekti
SZA – Studiju un zinātnes administrācija
VIAA – Valsts izglītības attīstības aģentūra
VARAM – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
FM - Finanšu ministrija
KM - Kultūras ministrija
EM – Ekonomikas ministrija
AM - Aizsardzības ministrija

PAMATINFORMĀCIJA

LZP kā koleģiāla institūcija sākotnēji tika izveidota 1990. gadā¹, lai demokratizētu zinātniskās darbības vadīšanas sistēmu, celtu zinātniskā darba efektivitāti un nodrošinātu zinātnei no budžeta iedalīto līdzekļu maksimāli efektīvu izlietojumu uz pētījumu projektu konkursa pamata.

Lai ieviestu vienotu un efektīvu zinātnes politiku, lai centralizētu zinātniskās ekspertīzes vienā iestādē, nodrošinātu augstas kvalitātes pētniecības projektu zinātnisko ekspertīzi, administrēšanu un uzraudzību, īstenotu proaktīvu vadības ieeju pētniecības programmu īstenošanā un nodrošinātu pilna spektra konsultācijas pētniecības projektu² piesaistē un īstenošanā, kā arī realizētu “Vienas pieturas aģentūra” principu, tostarp nostiprinot Apvārsnis Eiropa Nacionālā kontaktpunkta kapacitāti, Ministru kabinets 2019. gada 14. oktobrī pieņēma Izglītības un zinātnes ministrijas izstrādāto konceptuālo ziņojumu “Par Latvijas zinātnes politikas ieviešanas sistēmas institucionālo konsolidāciju”³. Saskaņā ar veiktajiem grozījumiem Zinātniskās darbības likumā, LZP no koleģiālas zinātnieku institūcijas, kas atradās IZM pārraudzībā un bija tiešās pārvaldes iestāde, ar 2020. gada 1. jūliju, kļuva par direktora vadītu tiešās pārvaldes iestādi, kas atrodas izglītības un zinātnes ministra pārraudzībā. Lai nodrošinātu vienotu zinātnes projektu un programmu administrēšanu, LZP saglabā ne tikai esošās funkcijas, bet divās kārtās (ar 2020. gada 1. jūliju un ar 2021. gada 1. jūliju) no Studiju un zinātnes administrācijas pārņem administrācijai piekritīgās zinātnes politikas īstenošanas funkcijas, un zinātnes un pētniecības politikas atbalsta funkcijas no Valsts izglītības attīstības aģentūras.

LZP darbības mērķis ir īstenot valsts zinātnes un tehnoloģiju attīstības politiku, nodrošinot normatīvajos aktos deleģētās no valsts budžeta, kā arī nākotnē Eiropas Savienības struktūrfondu un citu ārvalstu finansēto zinātnisko pētījumu programmu un projektu ieviešanu un tiem piešķirto finanšu līdzekļu administrēšanu, kā arī zinātniskās darbības vai zinātnisko projektu īstenošanas monitoringu un analītiskā balstītu rīcībpolitikas lēmumu pieņemšanu un programmu ieviešanu. 2020. gadā LZP administrēja no valsts budžeta līdzekļiem finansētās pētījumu programmas - Fundamentālo un lietišķo pētījumu projektu programmu un Valsts pētījumu programmas un to projektus, sadarbībā ar dažādām ministrijām. Eiropas Savienības struktūrfondu un citu ārvalstu finanšu instrumentu programmas 2020. gadā LZP nenodrošināja, jo tās paredzēts pārņemt pēc iestādes reorganizācijas otrā posma, sākot ar 2021. gada 1. jūliju.

LZP funkcijas, uzdevumi, kompetence un tiesības ir noteiktas Zinātniskās darbības likuma 14., 16. un 17. pantā (pēc grozījumiem, kas stājās spēkā 2020. gada 1. jūlijā) un citos spēkā esošajos normatīvajos aktos⁴. Detalizētāk LZP funkcijas, uzdevumi, kompetence un tiesības norādītas LZP nolikuma⁵ II. nodaļā. LZP struktūra, darba organizācija, amatpersonu un struktūrvienību kompetence noteikta 2020. gada 28. oktobra iekšējos noteikumos Nr. 1-27/10 “Latvijas Zinātnes reglaments”. LZP funkcijās ietilpst⁶:

¹ Ministru Padomes 03.07.1990. lēmums Nr.44 „Par Latvijas Zinātnes padomes izveidošanu”, <https://likumi.lv/ta/id/76122-par-latvijas-zinatnes-padomes-izveidosanu>

² MK 2019.10.14. rīkojums Nr. 495 “Par konceptuālo ziņojumu “Par Latvijas zinātnes politikas ieviešanas sistēmas institucionālo konsolidāciju””

³ 2019. gada 14. novembra redakcijā, kas stājās spēkā 2020. gada 1. jūlijā

⁴ tajā skaitā, MK 2017.gada 12.decembra noteikumi Nr.725 “Fundamentālo un lietišķo pētījumu projektu izvērtēšanas un finansējuma administrēšanas kārtība”, MK 2018.gada 4.septembra noteikumi Nr.560 “Valsts pētījumu programmu projektu īstenošanas kārtība, MK 2019.gada 9.jūlija noteikumi Nr.320 “Latvijas Zinātnes padomes ekspertu tiesību piešķiršanas un ekspertu komisiju izveides kārtība”

⁵ MK 2020. gada 30. jūnija noteikumi Nr.408 “Latvijas Zinātnes padomes nolikums”

⁶ LZP nolikuma 3.punkts

- ieviest deleģētās no valsts budžeta finansētās zinātnisko pētījumu programmas, veikt to rezultātu monitoringu, administratīvo un finansiālu uzraudzību, kā arī apkopot attiecīgo informāciju un nodrošināt tās pieejamību;

- īstenot starptautiskās sadarbības projektus un Eiropas Savienības politikas iniciatīvas zinātnes un tehnoloģiju attīstības jomā;

- sniegt informāciju un datus un analīzē balstītas konsultācijas par valsts politikas īstenošanu zinātnes un tehnoloģiju attīstības jomā, kā arī par valsts un Eiropas Savienības politiku un ārvalstu finanšu palīdzības instrumentu programmu, projektu un iniciatīvu īstenošanu un uzraudzību;

- īstenot informācijas, publicitātes un atbalsta pasākumus saistībā ar Eiropas Savienības ārējās sadarbības politikas instrumentiem zinātnes un tehnoloģiju attīstības politikas jomā;

- veikt Eiropas Savienības Pētniecības un inovāciju pamatprogrammas Apvārsnis 2020 (HORIZON 2020) un Eiropas Savienības Pētniecības un inovāciju pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" (Horizon Europe) 2021.-2027.gadam nacionālā kontaktpunkta funkcijas;

- nodrošināt Latvijas dalību kopīgajās programmās un tehnoloģiju ierosmēs atbilstoši Līguma par Eiropas Savienības darbību 185. un 187.pantam, kā arī Eiropas Savienības COST, ERA-NET un ERA-NET+ projektos;

- nodrošināt Eiropas Savienības struktūrfondu projektu vadību un īstenošanu, ja LZP ir projekta iesniedzējs un finansējuma saņēmējs;

- nodrošināt aģentūras funkciju izpildi Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas finanšu instrumenta 2014.-2021.gada perioda programmas "Pētniecība un izglītība" aktivitātē "Baltijas pētniecības programma".

LZP ir šādas struktūrvienības: Administratīvā nodaļa, Ekspertīzes un analītikas nodaļa un Valsts budžeta finansējamo programmu nodaļa. LZP vadību īsteno direktors, kuram tieši padoti ir Administratīvās nodaļas vadītājs, Ekspertīzes un analītikas nodaļas vadītājs, Valsts budžeta finansējamo programmu nodaļas vadītājs – direktora vietnieks, vecākais konsultants sabiedrisko attiecību jautājumos un pārmaiņu vadītājs. LZP struktūrā ir sešas Latvijas zinātnes nozaru (dabaszinātņu, inženierzinātņu un tehnoloģiju, medicīnas un veselības zinātņu, lauksaimniecības, meža un veterināro zinātņu, sociālo zinātņu un humanitāro un mākslas zinātņu) ekspertu komisijas. Informācija par LZP būtiskāko funkciju izpildi norādīta LZP gada pārskata 1. nodaļā, bet LZP Administratīvā nodaļa ir iesaistīta minēto uzdevumu un darbu izpildes atbalsta nodrošināšanā.

Lietvedības kārtība LZP noteikta 2020. gada 28. septembra iekšējos noteikumos Nr. 1-27/5 "Dokumentu aprites kārtība", un dokumentu aprite notiek informācijas sistēmā atbilstoši datu vadības sistēmas "Namejs" noteikumiem. LZP tika apstiprināta 2020. gada nomenklatūra, un LZP eksperta – lietveža amata pienākumos ietilpst uzraudzība par datu vadības sistēmas Namejs darbības nepārtrauktību un atbilstību. 2020.gada 3.jūlijā ar SIA "Cadence" tika noslēgts līgums par informācijas un komunikāciju tehnoloģiju infrastruktūras apkopi.

Iepirkumu organizēšanai, atbilstoši Publisko iepirkumu likumam, 2020. gada 24. augustā pieņemti iekšējie noteikumi Nr. 1-27/2B "Publisko iepirkumu organizēšanas kārtība" un ar 2020.gada 10. augusta rīkojumu Nr.26 "Par iepirkumu komisijas izveidi" izveidota iepirkumu komisija, lai plānotu un īstenotu iepirkumus LZP vajadzībām. LZP 2020. gada 17. septembrī noslēdza līgumu par iepirkuma konsultāciju pakalpojumu sniegšanu ar zvērinātu advokātu par iepirkumu konsultāciju pakalpojumu sniegšanu.

LZP izstrādā LZP darbības stratēģiju 2021. – 2023. gadam ar vīziju – kļūt par Latvijā un pasaulē atpazīstamu zinātniskās ekspertīzes centru un Latvijas zinātnes politikas ieviešanu izcilai pētniecībai, attīstītai uzņēmējdarbībai un gudrai sabiedrībai. Pēc stratēģijas izstrādes tā tiks iesniegta apstiprināšanai IZM un publicēta LZP mājas lapā internetā, lai nodrošinātu valsts institūciju un ieinteresētās sabiedrības informēšanu.

LZP vērtības ir:

- Laba pārvaldība – atklātība pret privātpersonu un sabiedrību, datu aizsardzību, efektīvu, taisnīgu procedūru īstenošanu saprātīgā laikā, ievērojot privātpersonu intereses, sabiedrības un zinātnieku iesaiste;

- Caurspīdīgums – atklāti procesi LZP, tajā skaitā finansējuma piešķiršanā noris atklāti, godīgi, pārskatāmi;

- Uzticamība – rada pārlicību par LZP vai tās sniegtā pakalpojuma uzticamību un tās sniegto informāciju;

- Zinātniskums – zināšanu sistemātiskums, loģiskums, noteiktība un precizitāte, kas veicina faktos un pētījumos balstītu rīcību.

Devīze: Zinātne labākai nākotnei.

LZP sadarbojas ar zinātniskajām institūcijām, augstskolām, ministrijām, LJZA, LZA, CFLA, VIAA un citām iestādēm un organizācijām. LZP struktūrā ietilpst LZP Konsultatīvā zinātnieku padome (turpmāk – Konsultatīvā padome) un LZP ekspertu komisijas, nodrošinot tiešu saikni ar Latvijas zinātnes sabiedrību. Konsultatīvā padome atbilstoši LZP nolikumam sniedz priekšlikumus zinātnes un tehnoloģiju attīstības politikas plānošanai, tostarp arī normatīvo aktu pilnveidei, kā arī pilda citus tās nolikumā noteiktos uzdevumus un veicina saskaņotu sabiedrības un valsts interesēm atbilstošu zinātnisko darbību. LZP organizēja arī darba grupas un seminārus, regulāri iesaistot zinātnes sabiedrību un to pārstāvošās organizācijas. Sabiedrība tiek informēta, izmantojot sociālo tīklu iespējas, preses relīzes, informācijas izvietošanu mājaslapā. Vadības līmenī tiek organizētas tikšanās ar sadarbības partneriem, apspriedes ar zinātnisko institūciju, IZM un citu iestāžu pārstāvjiem par aktuāliem darba jautājumiem. LZP ir izveidota jauna mājaslapa www.lzp.gov.lv.

1. LZP 2020. GADA DARBĪBAS VIRZIENU UN BŪTISKĀKO PAVEIKTO DARBU PĀRSKATS

1.1. Pētniecības programmu izveide, organizēšana, izsludināšana un ekspertīze

2020. gada laikā LZP kopumā organizēja astoņus projektu konkursus - divus fundamentālo un lietišķo pētījumu projektu (turpmāk – FLPP) konkursus – 2020. gada kārtējo konkursu un individuālo grantu konkursu no līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem 2020.gada septembrī; sešus valsts pētījumu programmu (turpmāk – VPP) konkursus. Papildus tika organizēta ekspertīze arī projektiem, kuri sasnieguši īstenošanas vidusposmu (gan FLPP 2018. gada pirmajā projektu konkursā finansējumu ieguvušo projektu īstenošanas vidusposma ekspertīze, gan 3 VPP).

Projektu konkursu organizēšanai tika izstrādāti konkursa nolikumi un to pielikumi, kas sastāv no vairākiem posmiem:

1. informācijas apkopošana par iepriekšējo konkursu pieredzi, biežākajiem jautājumiem un problēmām, ārvalstu zinātnisko ekspertu rekomendācijām par projektu iesniegumu izstrādi;

2. specifisko nosacījumu attiecīgajam konkursam identificēšana konsultācijās ar atbildīgajām ministrijām, kā arī zinātnisko sabiedrību;

3. konkursa nolikuma ietvara izstrāde un saskaņošana ar procesā iesaistītajām pusēm (atbildīgā ministrija vai darba grupa);

4. konkursa nolikuma pielikumu izstrāde, tai skaitā iesniegšanas un ekspertīzes metodikas, kuras tiek īpaši piemērotas attiecīgā konkursa vajadzībām;

5. konkursa nolikuma saskaņošanas process (iekļauj arī saskaņošanas sēdes, rakstiskos komentārus un labojumu ieviešanu).

Katram projektu konkursam tiek sagatavota iesniegšanas informācijas sistēma (Nacionālās zinātniskās darbības informācijas sistēmas LZP projektu modulis), ievērojot konkursa struktūru un nosacījumus. Lai informētu par konkursa nosacījumiem, LZP organizē seminārus projektu iesniedzējiem. Pēc projektu iesniegšanas tiek organizēta projektu iesniegumu administratīvā izvērtēšana, pēc tam zinātniskā ekspertīze, piesaistot ārzemju ekspertus.

FLPP ir IZM finansēta uz zinātnisko izcilību vērsta zinātnes finansēšanas programma, kuras mērķis ir radīt jaunas zināšanas un tehnoloģiskās atziņas visās zinātnes nozaru grupās – dabaszinātnēs, inženierzinātnēs un tehnoloģijās, medicīnās un veselības zinātnēs, lauksaimniecības, meža un veterinārās zinātnēs, sociālajās zinātnēs, humanitārajās un mākslas zinātnēs. Programmas ietvaros finansējumu piešķir projektiem, pamatojoties uz atklāta konkursa rezultātiem. Atbilstoši MK 2017. gada 12. decembra noteikumiem Nr. 725 "Fundamentālo un lietišķo pētījumu projektu izvērtēšanas un finansējuma administrēšanas kārtība" (turpmāk - MK noteikumi Nr. 725) FLP projektus var iesniegt zinātniskās institūcijas, kuras ir reģistrētas zinātnisko institūciju reģistrā, veic ar saimniecisko darbību nesaistītas pamatdarbības un atbilst pētniecības organizācijas statusam. Projektu zinātnisko kvalitāti izvērtē ārzemju eksperti atbilstoši ES Ietvara programmas Apvārsnis 2020 principi, piemērojot projekta zinātniskajai kvalitātei īpatsvaru 50% apmērā, projekta rezultātu ietekmei īpatsvaru 30% apmērā un projekta īstenošanas iespējām un nodrošinājumam īpatsvaru 20% apmērā no kopējā vērtējuma.

Programmas izstrāde, administratīvā izvērtēšana un zinātniskā ekspertīze VPP norit atbilstoši MK 2020. gada 4. septembra noteikumiem Nr. 560 "Valsts pētījumu programmu īstenošanas kārtība". Projektu atbilstību zinātniskajiem kritērijiem nodrošina neatkarīgi ārvalstu eksperti. Projektus izvērtē atbilstoši Apvārsnis 2020 principi, piemērojot projekta zinātniskajai kvalitātei īpatsvaru 30% apmērā, projekta rezultātu ietekmei īpatsvaru 50% apmērā un projekta īstenošanas iespējām un nodrošinājumam īpatsvaru 20% apmērā no kopējā

vērtējuma. Projektiem var veikt arī specifisko nozares kritēriju izvērtēšanu (par to lemj attiecīgās programmas īstenošanas un uzraudzības komisija, apstiprinot konkursa nolikumu).

2020. gadā sekojošām VPP tika izstrādāti konkursa nolikumi un to pielikumi, kā arī organizēta administratīvā izvērtēšana un zinātniskā ekspertīze:

- IZM VPP “Humanitāro zinātņu digitālie resursi”;
- IZM VPP “Augstas enerģijas fizika un paātrinātāju tehnoloģijas”;
- KM VPP “Latvijas kultūra – resurss valsts attīstībai”;
- FM VPP “Ēnu ekonomikas mazināšana valsts ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanai”;
- VARAM VPP “Ilgtspējīga teritorijas attīstība un racionāla zemes resursu izmantošana”;

• IZM VPP “Covid-19 seku mazināšanai (gan projektu pieteikumu ekspertīze, gan noslēguma progresa ekspertīze decembrī).

Papildus tiks veikta vidusposma ekspertīze šādās VPP:

- IZM VPP “Latviešu valoda” (vidusposma ekspertīze);
- EM VPP “Enerģētika” (vidusposma ekspertīze);
- IZM VPP “Latvijas mantojums un nākotnes izaicinājumi valsts ilgtspējai” (vidusposma ekspertīze).

LZP 2020. gada rudenī nodrošināja zinātnisko ekspertīzi arī VIAA organizētajiem diviem bilaterālajiem un vienam trilaterālajam starptautiskās sadarbības konkursam.

Līdz ar to LZP 2020. gadā nodrošināja 16 zinātniskās ekspertīzes ciklus, kas ir daudz vairāk kā iepriekšējos gados (salīdzinājumam - 2019. gadā tika organizēti 3 zinātniskās ekspertīzes cikli, savukārt 2018. gadā 8 zinātniskās ekspertīzes cikli).

1.1.1. Fundamentālo un lietišķo pētījumu projekti

1) LZP 2020. gada 27. janvārī izsludināja FLPP 2020. gada atklāto konkursu⁷ ar kopējo pieejamo finansējumu 12 543 843 eiro un projektu iesniegumu iesniegšanas termiņu 2020. gada 23. marts. Ņemot vērā Covid-19 pandēmijas uzsākšanos, projektu iesniegumu iesniegšanas termiņš tika pagarināts līdz 2020. gada 30. martam. Konkursā 33 zinātniskās institūcijas iesniedza 397 projektu iesniegumus. Pēc projekta iesniegumu administratīvās izvērtēšanas, zinātniskajai ekspertīzei tika nodoti 389 projektu iesniegumi.

Līdz 2020. gada 18. jūnijam LZP organizēja projektu iesniegumu zinātnisko izvērtēšanu, katram projekta iesniegumam piesaistot divus neatkarīgus starptautiskos ekspertus, atbilstoši katra projekta zinātnes nozarei un tematam. Kopumā zinātnisko ekspertīzi veica 182 eksperti. Starptautisko ceļojumu ierobežojumi pandēmijas dēļ noveda pie tā, ka klātienes ekspertu paneļu rīkošana FLPP projektu izvērtēšanai nebija iespējama. Tā rezultātā LZP 2020. gada 19. martā veica grozījumus FLPP konkursa nolikumā un atjaunoja kārtību, ka konsolidēto vērtējumu pieņem abi projekta iesniegumu vērtējošie eksperti, savstarpēji vienojoties.

Pamatojoties uz zinātniskās izvērtēšanas rezultātiem, tika finansēti 42 projektu iesniegumi⁸ par kopējo summu 12 835 428 eiro trīs gadu īstenošanas periodam. Finansētie projekti starp zinātnes nozaru grupām sadalīti sekojoši:

- Dabaszinātnes – 10 (2 952 576 EUR);
- Inženierzinātnes un tehnoloģijas – 10 (3 070 454 EUR);
- Medicīnas un veselības zinātnes – 8 (2 452 871 EUR);
- Lauksaimniecības, meža un veterinārās zinātnes – 4 (1 181 797 EUR);
- Sociālās zinātnes – 6 (1 784 375 EUR);
- Humanitārās un mākslas zinātnes – 4 (1 393 355 EUR).

⁷ <https://lzp.gov.lv/2020/01/27/pazinojums-par-2020-gada-flpp-atklata-konkursa-izsludinasanu/>

⁸ https://lzp.gov.lv/wp-content/uploads/2020/10/2020_FLPP_konkursa_rezultati.pdf

2020. gada rudenī LZP izstrādāja FLPP konkursa izvērtēšanas pārskatu, apkopojot un analizējot informāciju par zinātnisko izvērtēšanu, projektu iesniegumu atbilstību zinātnes nozarēm, prioritārajiem virzieniem un viedās specializācijas stratēģijas (RIS3) jomām. Tāpat apkopota informācija par konkursā pieprasīto un iegūto finansējumu, institūciju rādītājiem, jauno zinātnieku iesaisti, dzimumu līdzsvaru projektu vadītājiem un plānotajiem projektu rezultātiem. Vienlaikus pārskatā pieejama informācija par ekspertīzes procesu un ekspertu viedokļiem.

2) 2020. gada 7. septembrī LZP izsludināja FLPP 2020. gada zinātnieku individuālo projektu iesniegumu atklāto konkursu ar iesniegšanas termiņu 28. septembris un kopējo pieejamo valsts budžeta finansējumu 10 741 623 eiro. Sakarā ar konkursa izsludināšanu, 9. septembrī LZP organizēja informatīvo semināru potenciālajiem projektu pieteicējiem. Atklātajā konkursā tika iesniegti 348 projektu iesniegumi visās sešās Latvijas zinātnes nozaru grupās⁹ atbilstoši konkursa nolikumā noteiktajam, no kuriem, noslēdzoties administratīvajai vērtēšanai un saņemot viena projekta iesnieguma atsaukumu, zinātniskajai ekspertīzei tika virzīti 342 projektu iesniegumi.

No 2020. gada 7. oktobra līdz 3. novembrim norisinājās projektu iesniegumu zinātniskā ekspertīze, katra projekta iesnieguma izvērtēšanai piesaistot divus starptautiskos ekspertus ar pieredzi attiecīgā projekta iesnieguma zinātnes nozarē un tematikā. Kopumā projektu iesniegumu zinātnisko ekspertīzi veica 232 starptautiskie eksperti un šī darba organizēšanā tika piesaistīti 11 projektu sekretāri atbilstoši projekta iesniegumu sadalījumam zinātnes nozaru grupās. Šajā projektu konkursā, atšķirībā no citiem FLPP konkursiem, tika izvirzīti papildu dalības nosacījumi (kvalifikācijas prasības) potenciālajiem projektu vadītājiem, lai atbalstītu izcilāko zinātnieku un jauno zinātnieku individuālos pētniecības projektus, sagatavojoties garantētās nodarbinātības jeb tenūras (no angļu val. – *tenure*) sistēmas ieviešanai Latvijā, vienlaikus nodrošinot visu zinātnes nozaru grupu vienmērīgu attīstību un stimulējot Latvijas ekonomisko izaugsmi un rūpniecības konkurētspēju, mazinot Covid-19 izraisītās sekas un sagatavojoties iespējamām līdzīgām krīzēm nākotnē. Salīdzinot ar citiem FLPP konkursiem, šajā tika paaugstināts projekta iesnieguma kvalitātes sliekšnis zinātniskās kvalitātes kritērijā (zinātniskajā kvalitātē 4 punkti, rezultātu ietekmē 3 punkti, īstenošanas iespējās un nodrošinājumā 3 punkti, kopā 10 punkti). Ņemot vērā paaugstinātās prasības attiecībā uz zinātniskās kvalitātes sliekšni, samazinājās šo sliekšni pārsniegušo projektu iesniegumu īpatsvars, salīdzinājumā ar iepriekšējiem FLPP konkursiem. Šajā konkursā kvalitātes sliekšni sasniedza tikai 202 projekta iesniegumi jeb ~59% no kopējā izvērtēto projektu iesniegumu skaita. Konkursa zinātniskās izvērtēšanas rezultāti apskatāmi 1.1. tabulā.

1.1. tabula. FLPP 2020. gada zinātnieku individuālo projektu iesniegumu atklātā konkursa zinātniskās izvērtēšanas rezultāti.

Zinātnes nozaru grupa	Iesniegtie projektu iesniegumi	Virs kvalitātes sliekšņa novērtētie projekti	No tiem finansējamie projekti	Zem kvalitātes sliekšņa novērtētie projekti
Dabaszinātnes	94	64	28	30
Inženierzinātnes un tehnoloģijas	84	48	23	36
Medicīnas un veselības zinātnes	60	38	18	22
Lauksaimniecības, meža un veterinārās zinātnes	29	13	11	16

⁹ aptver visas Latvijas zinātnes nozares, kas noteiktas Ministru kabineta 2018. gada 23. janvāra noteikumos Nr. 49 "Noteikumi par Latvijas zinātnes nozarēm un apakšnozarēm"

Sociālās zinātnes	49	25	16	24
Humanitārās un mākslas zinātnes	26	14	11	12
KOPĀ	342	202	107	140

Kopumā finansēti 107 projekti visās zinātnes nozaru grupās, kas ir 31% no kopējā izvērtēto projekta iesniegumu skaita, ņemot vērā, ka piešķirtais finansējuma apjoms katram projektam ir zemāks (~100 000 *euro*), tas kopš 2018. gada ir augstākais finansēto projektu īpatsvars FLPP konkursos. Finansēto projektu saraksts apskatāms tiešsaistē.

3) 2020. gadā tika organizēta vidusposma zinātnisko pārskatu ekspertīze 2018. gada pirmā FLPP konkursa ietvaros 61 finansētajam projektam - tika vērtēta projektu sasniegtā zinātniskā izcilība, ietekme, t.i. projektu zinātniskie rezultāti, pētniecības attīstības iespējas, rezultātu sociāli ekonomiskā ietekme, publicitāte un komunikācija, ieguldījums projektu zinātniskā personāla, tai skaitā studējošo, kapacitātes celšanā, kā arī studiju vides uzlabošanā. Vienlaikus tika izvērtēta projektu īstenošanas gaita.

Lai veiktu zinātnisko ekspertīzi, LZP piesaistīja projektu sekretārus, kuriem, savukārt, tika uzstādīts uzdevums pieaicināt tos pašus ekspertus, kuri vērtēja attiecīgo projektu iesniegumus. Gadījumos, kad tas nebija iespējams, ekspertus atlasīja, ņemot vērā MK noteikumu Nr. 725 16. punktā minētos nosacījumus, kā arī ekspertu kvalifikācijas atbilstību konkrētajiem projektiem. Zinātniskos pārskatus eksperti varēja novērtēt ar vienu no diviem vērtējumiem - projektu turpināt vai projektu neturpināt. Visiem 2018. gada pirmajā FLPP konkursā finansētajiem projektiem eksperti snieguši novērtējumu - projektu turpināt.

2020. gada decembrī LZP publicēja pārskatu par 2018. gada pirmā FLP projektu konkursa projektu zinātnisko lietderību īstenošanas vidusposmā, apkopojot un analizējot informāciju par īstenoto projektu sasniegto izcilību, ietekmi un īstenošanas gaitu, vienlaikus informējot par ekspertu viedokļiem un sniedzot ieskatu sasniegto un plānoto zinātnisko rezultātu izpildē.

LZP arī organizēja seminārus gan FLPP iesniedzējiem, gan FLPP vidusposma zinātnisko pārskatu iesniedzējiem, pēc tam arī sastādot materiālus par biežākajiem uzdotajiem jautājumiem un atbildēm:

1. 2020. gada 13., 19. un 27. februārī semināri projektu iesniedzējiem 2020. gada fundamentālo un lietišķo pētījumu projektu konkursā¹⁰;
2. 2020. gada 9. septembrī seminārs projektu iesniedzējiem Fundamentālo un lietišķo pētījumu 2020. gada zinātnieku individuālo projektu iesniegumu atklātajā konkursā¹¹.

1.1.2. Valsts pētījumu programmas

VPP ir nozaru ministriju rosināts valsts budžeta finansēts pētniecības mehānisms, kura mērķis ir palīdzēt valstij identificēt un pētīt Latvijas ilgtspējai un attīstībai nozīmīgākos jautājumus, kuru risināšanai nepieciešams fokusēt Latvijas zinātnisko institūciju darbu. Lai nodrošinātu, ka valsts stratēģiski investē budžeta līdzekļus zinātniskajā darbībā, radot labvēlīgus apstākļus Latvijas ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanai, tajā skaitā valsts drošībai un ekonomiskās izaugsmes stimulēšanai, sabiedrības attīstībai un kultūras mantojuma saglabāšanai. VPP īstenošana notiek atbilstoši MK 2018. gada 4. septembra noteikumiem Nr. 560 "Valsts pētījumu programmu īstenošanas kārtība", kā arī katrai VPP specifiski izstrādātam MK rīkojumam. VPP īstenošanā piedalās vairākas zinātniskās institūcijas un tās var sastāvēt no

¹⁰ <https://lzp.gov.lv/2020/02/03/pazinojums-par-flpp-seminariem/>

¹¹ <https://lzp.gov.lv/2020/09/07/izsludinats-zinatnieku-individualo-projektu-konkurss-ar-iesniegšanas-terminu-28-septembri/>

vairākiem projektiem. Šobrīd ir deviņas aktīvas VPP. 2020.gadā tika rīkoti projektu pieteikumu atvērtie konkursi sešām VPP, savukārt trīs VPP sasniedza īstenošanas vidusposmu.

1) FM VPP “Ēnu ekonomikas mazināšana valsts ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanai” virsmērķis ir mazināt ēnu ekonomiku un veicināt iekļaujošu un uz ilgtspējīgu attīstību vērstu ekonomisko izaugsmi, kā arī produktīvas un konkurētspējīgas uzņēmējdarbības vides attīstību, tādējādi paaugstinot sabiedrības labklājību Latvijā. Programmas kopējais finansējums 2020.-2022. gadam ir 251 536 *euro*. Programmu finansē no FM valsts budžeta programmai 97.00.00 "Nozaru vadība un politikas plānošana" piešķirtajiem valsts budžeta līdzekļiem. 2020. gada 6. maijā LZP izsludināja projektu pieteikumu atklāto konkursu, kurā tika iesniegti divi projektu pieteikumi. Pamatojoties uz divu piesaistīto ārvalstu ekspertu vērtējumiem, konkursa rezultātā tika pieņemts lēmums par projekta pieteikuma Nr. VPP-FM-2020/1-0005 "Ēnu ekonomikas izpēte Latvijā (RE:SHADE)" finansēšanu. Projekts ieguva visu pieprasīto finansējumu 233 126 *euro* apmērā. Projektu īsteno no 2020. gada 29. jūlija līdz 2022. gada 28. jūlijam. Plašāka informācija pieejama konkursa izvērtēšanas pārskatā.

2) IZM VPP “Humanitāro zinātņu digitālie resursi” virsmērķis ir humanitāro zinātņu digitālo resursu fragmentācijas mazināšana, attīstīšana un lietojamības palielināšana. Programmas kopējais finansējums 2020.-2022. gadam ir 1 075 350 eiro. 2020. gada 22. maijā LZP izsludināja projektu pieteikumu atklāto konkursu, kurā tika iesniegts viens projektu pieteikums. Pamatojoties uz trīs piesaistīto ārvalstu ekspertu vērtējumiem, konkursa rezultātā tika pieņemts lēmums par vienīgā iesniegtā projekta pieteikuma Nr. VPP-IZM-DH-2020/1-0001 "Humanitāro zinātņu digitālie resursi: integrācija un attīstība" finansēšanu. Projekts ieguva visu pieprasīto finansējumu 1 217 700 *euro* apmērā. Projekts tiek īstenots no 2020. gada 5. oktobra līdz 2022. gada 4. oktobrim. Plašāka informācija pieejama konkursa izvērtēšanas pārskatā.

3) IZM veidotā VPP “Augstas enerģijas fizika un paātrinātāju tehnoloģijas” virsmērķis ir sadarbībā ar Eiropas Kodolpētniecības organizāciju (*The European Organization for Nuclear Research*) stiprināt Latvijas zinātniskās kopienas attīstību augstas enerģijas fizikas un paātrinātāju tehnoloģijas jomā. Programmas kopējais finansējums ir 900 000 *euro* un īstenošanas laiks ir 2020.-2022. gads. Programmu finansē no IZM valsts budžeta programmas 05.00.00 “Zinātne” apakšprogrammas 05.12.00 “Valsts pētījumu programmas” līdzekļiem. 2020. gada 22. maijā LZP izsludināja projektu pieteikumu atklāto konkursu, kurā tika iesniegts viens projekta pieteikums. Pamatojoties uz trīs piesaistīto ārvalstu ekspertu vērtējumiem, konkursa rezultātā tika pieņemts lēmums par vienīgā iesniegtā projekta pieteikuma Nr. VPP-IZM-CERN-2020/1-0002 "Virsošnes kvarka un Higgsa bozona pētījumi CMS eksperimentā, kristāla scintilatoru, CMS apakšdetektoru un daļiņu paātrinātāju tehnoloģiju attīstīšana lietišķam pielietojumam, sadarbībā ar CERN" finansēšanu visa pieprasītā finansējuma jeb 836 460 *euro* apmērā. Projektu īsteno no 2020. gada 12. oktobra līdz 2022. gada 11. oktobrim. Plašāka informācija pieejama konkursa izvērtēšanas pārskatā.

4) IZM rosinātās VPP “Covid-19 seku mazināšanai” programmas virsmērķis ir ierobežot Covid-19 infekcijas slimības izplatību un aizsargāt iedzīvotājus, lai, īstenojot inovatīvus augstas gatavības zinātniskus projektus, steidzami atjaunotu ekonomisko darbību un sociāli aktīvu ikdienas dzīvi. Programmas kopējais finansējums ir 5 000 000 *euro*, un tās īstenošanas laiks ir 2020.gada 6 mēneši. Saskaņā ar Ministru kabineta 2020. gada 5. maija rīkojuma Nr. 239 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”” 1. punktu, FM no valsts budžeta programmas 02.00.00 "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem" piešķir IZM programmas īstenošanai nepieciešamo finansējumu. 2020. gada 3. jūnijā LZP izsludināja projektu pieteikumu atklāto konkursu, kurā tika iesniegti 15 projektu pieteikumi. Pamatojoties uz 20 piesaistīto ārvalstu ekspertu vērtējumiem, konkursa rezultātā

tika pieņemts lēmums par 10 projektu finansēšanu. Šie 10 projekti ieguva visu pieteikumā pieprasīto finansējumu 4 962 398 *euro* apmērā. Plašāka informācija pieejama konkursa izvērtēšanas pārskatā.

5) VPP “Latvijas kultūra – resurss valsts attīstībai” virsmērķis ir Latvijas mākslas un kultūras kapitāla efektīva izmantošana Latvijas ilgtspējīgai attīstībai. Programmas kopējais finansējums 2020.-2022. gadam ir 1 075 350 eiro. Programmu finansē no KM valsts budžeta programmā 20.00.00 “Kultūrizglītība” piešķirtajiem valsts budžeta līdzekļiem. 2020. gada 9. jūnijā LZP izsludināja projektu pieteikumu atklāto konkursu, kurā tika iesniegti divi projektu pieteikumi. Pamatojoties uz piecu piesaistīto ārvalstu ekspertu vērtējumiem, konkursa rezultātā tika pieņemts lēmums par projekta pieteikuma Nr. VPP-KM-LKRVA-2020/1- 0003 "Kultūras kapitāls kā resurss Latvijas ilgtspējīgai attīstībai" finansēšanu, kas ieguva visu pieprasīto finansējumu 1 000 035 *euro* apmērā. Projektu īsteno no 2020. gada 1. oktobra līdz 2022. gada 30. septembrim. Plašāka informācija pieejama konkursa izvērtēšanas pārskatā.

6) VARAM rosinātā VPP “Ilgtspējīga teritorijas attīstība un racionāla zemes resursu izmantošana” virsmērķis ir veicināt zināšanās balstītu, ilgtspējīgu un efektīvu zemes resursu izmantošanu, pārvaldību un plānošanu atbilstoši sociālajiem, ekonomiskajiem un klimata pārmaiņu radītajiem izaicinājumiem un pieejamiem cilvēkresursiem un to potenciālu, prasmēm, kompetencēm un dzīves stratēģijām. Programmas kopējais finansējums ir 405 000 eiro un īstenošanas laiks ir 2020.-2022. gads. Programmu finansē no VARAM valsts budžeta apakšprogrammas 30.00.00 “Attīstības nacionālie atbalsta instrumenti” līdzekļiem. 2020. gada 15. jūlijā LZP izsludināja projektu pieteikumu atklāto konkursu, kurā tika iesniegti divi projektu pieteikumi. Pamatojoties uz trīs piesaistīto ārvalstu ekspertu vērtējumiem, konkursa rezultātā tika pieņemts lēmums par projekta Nr. VPP-ITARZRI-2020/1-0002 "Ilgtspējīga zemes resursu un ainavu pārvaldība: izaicinājumu novērtējums, metodoloģiskie risinājumi un priekšlikumi (LandLat4Pol)" finansēšanu, kas ieguva visu pieprasīto finansējumu 376 550 *euro* apmērā. Projektu īsteno no 2020. gada 1. decembra līdz 2022. gada 30. novembrim. Plašāka informācija pieejama konkursa izvērtēšanas pārskatā.

7) VPP “Latviešu valoda”, kuras virsmērķis ir stiprināt latviešu valodas - Latvijas identitāti un valsts vērtības veidojošā pamatelementa - ilgtspēju, lingvistisko kvalitāti un konkurētspēju Latvijā un pasaules valodu kontekstā, ietvaros no 2018. gada 1. decembra līdz 2021.gada 30. novembrim tiek īstenots projekts Nr. VPP-IZM-2018/2-0002 “Latviešu valoda”. Programmas kopējais finansējums ir 3 111 141 *euro*. Projekts ieguva finansējumu 3 008 915 *euro* apmērā. Programmu finansē no IIZM valsts budžeta programmas 05.00.00 "Zinātne" apakšprogrammas 05.12.00 "Valsts pētījumu programma" līdzekļiem. Saskaņā ar konkursa nolikumu, 2020. gadā LZP organizēja projekta iesniegtā vidusposma zinātniskā pārskata ekspertīzi. LZP atbilstoši MK noteikumu Nr. 560 46. punktam nodrošināja ārvalstu ekspertu piesaisti. Zinātniskās izvērtēšanas rezultātā ļauts projekta īstenošanu turpināt. Par programmas īstenošanu vidusposmā sagatavots un drīzumā tiks publicēts LZP ziņojums.

8) VPP “Enerģētika”, kuras virsmērķis ir veicināt ilgtspējīgas, modernas, konkurētspējīgas un sabiedrības interesēm atbilstošas enerģētikas attīstību, ietvaros no 2018. gada decembra līdz 2021. gada decembrim tiek īstenoti 11 projekti. Programmas kopējais finansējums ir 6 000 000 *euro*. Programmu finansē no EM valsts budžeta apakšprogrammas 29.05.00 "Valsts pētījumu programma enerģētikā" līdzekļiem. Saskaņā ar programmas četru

konkursu nolikumiem,¹² 2020. gadā LZP organizēja projektu iesniegto vidusposma zinātnisko pārskatu ekspertīzi. LZP atbilstoši MK noteikumu Nr. 560 46. punktam nodrošināja ārvalstu ekspertu piesaisti. Zinātniskās izvērtēšanas rezultātā ļauts turpināt visu projektu īstenošanu. Par programmas īstenošanu vidusposmā sagatavots un drīzumā tiks publicēts LZP ziņojums.

9) VPP "Latvijas mantojums un nākotnes izaicinājumi valsts ilgtspējai", kuras virsmērķis ir veicināt nacionālu un eiropeisku, aktīvu un uz attīstību vērstu pilsoniski atbildīgu zināšanu sabiedrību iekļaujošai izaugsmei, ietvaros tiek īstenoti pieci projekti. Programmas kopējais finansējums ir 3 111 141 *euro*. Programmu finansē no IZM valsts budžeta programmas 05.00.00 "Zinātne" apakšprogrammai 05.12.00 "Valsts pētījumu programmas" piešķirtajiem valsts budžeta līdzekļiem. Saskaņā ar programmas konkursa nolikumu, 2020. gadā LZP organizēja projektu iesniegto vidusposma zinātnisko pārskatu ekspertīzi. LZP atbilstoši MK noteikumu Nr. 560 46. punktam nodrošināja ārvalstu ekspertu piesaisti. Zinātniskās izvērtēšanas rezultātā ļauts turpināt visu projektu īstenošanu. Par programmas īstenošanu vidusposmā sagatavots un drīzumā tiks publicēts LZP ziņojums.

LZP sadarbībā ar nozares ministrijām organizēja piecus seminārus VPP projektu pieteicējiem:

- valsts pētījumu programmas "Ēnu ekonomikas mazināšana valsts ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanai" projektu pieteikumu iesniedzējiem 2020. gada 20. maijā (video atrodams šeit);
- VPP "Covid-19 seku mazināšanai" atklātā projektu pieteikumu konkursa iesniedzējiem 2020. gada 5. jūnijā¹³ (apmeklēja ap 200 cilvēku, video pieejams šeit);
- VPP „Humanitāro zinātņu digitālie resursi” un “Augstas enerģijas fizika un paātrinātāju tehnoloģijas” projektu pieteikumu iesniedzējiem 2020. gada 10. jūnijā¹⁴ (video pieejams šeit);
- VPP "Latvijas kultūra - resurss valsts ilgtspējai" projektu pieteikumu iesniedzējiem 2020. gada 26. jūnijā¹⁵ (video pieejams šeit);
- VPP "Ilgtspējīga teritorijas attīstība un racionāla zemes resursu izmantošana" projektu pieteikumu iesniedzējiem 2020. gada 31. jūlijā¹⁶.

1.1.3. Bilaterālie un trilaterālie konkursi

2020. gada ietvaros LZP nodrošināja zinātnisko ekspertīzi projektu pieteikumiem divos bilaterālajos starptautiskās sadarbības konkursos:

¹² [VPP "Enerģētika" atklāta projektu pieteikumu konkursa "Valsts ilgtermiņa enerģētikas politikas plānošanas analītiskais ietvars" nolikums pieejams šeit](#)

[VPP "Enerģētika" atklāta projektu pieteikumu konkursa "Ilgtspējīga enerģētikas infrastruktūra un tirgus" nolikums pieejams šeit](#)

[VPP "Enerģētika" atklāta projektu pieteikumu konkursa "Energoefektivitāte" nolikums pieejams šeit](#)

[VPP "Enerģētika" atklāta projektu pieteikumu konkursa "Atjaunojamie un vietējie energoresursi" nolikums pieejams šeit](#)

¹³ <https://lzp.gov.lv/2020/05/29/programmas-informativais-tiessaistes-seminars-projektu-pieteikumu-iesniedzējiem/>

¹⁴ <https://lzp.gov.lv/2020/06/04/programmas-tiessaistes-seminars-projektu-pieteikumu-iesniedzējiem/>

¹⁵ <https://lzp.gov.lv/2020/06/11/programmas-informativais-tiessaistes-seminars-projektu-pieteikumu-iesniedzējiem-2/>

¹⁶ <https://lzp.gov.lv/2020/07/20/31-julija-13-00-notiks-vebinars-vpp-varam-projektu-pieteicējiem/>

- Latvijas Republikas IZM un Baltkrievijas Republikas Valsts zinātnes un tehnoloģiju komitejas kopīgas zinātniskās pētniecības un zinātniski tehniskās programmas 2020. gada konkursā iesniegtajiem projektu pieteikumiem (kopā 22)¹⁷;

- Latvijas IZM un Ukrainas IZM sadarbības programmas zinātnes un tehnoloģiju jomā 2020. gada projektu pieteikumu konkursā iesniegtajiem projektu pieteikumiem (kopā 66)¹⁸.

Vienlaikus LZP nodrošināja zinātnisko ekspertīzi arī vienā trilaterālajā starptautiskās sadarbības konkursā - Latvijas Republikas IZM, Lietuvas Republikas IIZM un Ķīnas Republikas Nacionālās zinātnes padomes zinātniskās sadarbības atbalsta fonda ietvaros rīkotajā 2020. gada konkursā iesniegtajiem projektu pieteikumiem (kopā 14)¹⁹.

Katrā konkursā bija atšķirīgi zinātniskās ekspertīzes nosacījumi, taču katra projekta pieteikuma vērtēšanai tika piesaistīti 2 ārvalstu zinātniskie eksperti, kuri izstrādāja individuālo vērtējumu. Zinātniskās ekspertīzes rezultātus LZP nosūtīja VIAA, kura organizē attiecīgos konkursus.

1.2. Līgumu slēgšana, programmu un projektu uzraudzība

Saskaņā ar noteikumu Nr. 408 3.1. apakšpunktu LZP veic no valsts budžeta finansēto zinātnisko pētījumu programmu rezultātu monitoringu, administratīvu un finansiālu uzraudzību, kā arī apkopo attiecīgo informāciju un nodrošina tās pieejamību.

No valsts budžeta līdzekļiem finansējamo zinātnisko pētījumu programmām un projektiem piešķirto valsts budžeta līdzekļu administrēšanu, uzraudzību un kontroli LZP veic Valsts budžeta finansējamo programmu nodaļa. Lai nodrošinātu funkcijas izpildi, Valsts budžeta finansējamo programmu nodaļa:

- sagatavo un noslēdz trīspusējos līgumus starp LZP un zinātnisko pētījumu projektu vadītājiem un zinātnisko institūciju vadītājiem par pētījumu projektu veikšanu, tos saskaņojot un sagatavojot parakstīšanai;

- pārbauda no zinātniskajām institūcijām saņemtos finanšu pārskatus, veicot kontroli par līdzekļu izlietojumu;

- veic fundamentālo un lietišķo pētījumu īstenošanai un valsts pētījumu programmām piešķirtā valsts budžeta finansējuma izlietošanas kontroli, pārbaudot finanšu pārskatus un attaisnojošos dokumentus;

- piedalās LZP finansēto pētījumu projektu un programmu pārbaūžu veikšanā projektu īstenošanas vietās atbilstoši apstiprinātajam kārtēja gada pārbaūžu plānam;

- konsultē projektu īstenošanas par atskaišu noformēšanu un iesniegšanu.

LZP Ekspertīzes un analītikas nodaļa veic no valsts budžeta līdzekļiem finansējamo zinātnisko pētījumu programmu projektu īstenošanas laikā plānoto rezultātu pārbaudes, kas ietver:

- informācijas apkopošanu par projektu iesniegumos vai projektu pieteikumos plānotajiem rezultatīvajiem rādītājiem;
- vadlīniju izstrādi par atsauču uz attiecīgo programmu veidošanu zinātniskajos rakstos un citos nodevumos;
- informācijas par projektos vidusposmā un noslēgumā plānoto rezultātu izpildes progresu;
- projektu īstenošanu iesniegto atskaišu izskatīšana, norādīto rezultātu pārbaude, salīdzināšana ar solīto, papildinājumu pieprasīšana;

¹⁷ https://viaa.gov.lv/lat/zinatnes_inovacijas_progr/lv_baltkrievijas_sadarbiba/izsludinatie_konkursi/

¹⁸ https://viaa.gov.lv/lat/zinatnes_inovacijas_progr/lv_ukrainas_sadarbiba/sadarbibas_programmas_konkursi/

¹⁹ https://viaa.gov.lv/lat/zinatnes_inovacijas_progr/lv_lt_taivanas_fonds/fonda_konkursi/

- pārbaudes notiek pēc projektu īstenošanas vidusposma un noslēguma visiem projektiem, iegūtā informācija tiek apkopota arī analītikas vajadzībām.

VPP tiek finansētas no valsts budžeta programmai 05.12.00 „Valsts pētījumu programmas” iedalītajiem līdzekļiem. Finansējums pa gadiem parādīts 1.2. tabulā. 2020. gadā LZP finansēja deviņu valsts pētījumu programmu projektus un nodrošināja projektu īstenošanai piešķirto finanšu līdzekļu kontroli. Pārskata periodā noslēgti 15 līgumi par VPP projektu īstenošanu.

1.2.1. tabula. VPP finansējuma sadalījums pa gadiem

Projektu skaits VPP	2018.g. finansējums, euro	2019.g. finansējums, euro	2020.g. finansējums, euro	2021.g. finansējums, euro	2022.g. finansējums, euro	KOPĀ, finansējums euro
VPP "Energētika"						
11	1 442 592	1 442 592	1 442 592	480 864		4 808 640
VPP "Latvijas mantojums un nākotnes izaicinājumi valsts ilgtspējai"						
5	319 799	1 286 157	775 527	603 606		2 985 089
VPP "Latviešu valoda"						
1	902 674	902 675	902 676	300 890		3 008 915
VPP "Covid-19 seku mazināšanai"						
10			4 962 398			4 962 398
VPP "Ilgtspējīga teritorijas attīstība un racionāla zemes resursu izmantošana"						
1			125 550	125 550	125 450	376 550
VPP "Ēnu ekonomikas mazināšana valsts ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanai"						
1			103 015	74 713	55 398	233 126
VPP "Humanitāro zinātņu digitālie resursi"						
1			406 344	406 344	405 012	1 217 700
VPP "Latvijas kultūra – resurss valsts attīstībai"						
1			333 359	333 359	333 317	1 000 035
VPP "Augstas enerģijas fizika un paātrinātāju tehnoloģijas"						
1			279 300	279 300	277 860	836 460

Fundamentālo un lietišķo pētījumu projekti tiek finansēti no valsts budžeta programmas 05.01.00 „Zinātniskās darbības nodrošināšana” iedalītajiem līdzekļiem. FLPP projektu konkursu finanšu sadalījums parādīts 1.3. tabulā.

Pārskata periodā noslēgti 149 līgumi par FLPP īstenošanu.

1.2.2. tabula. FLPP konkursu finansējums pa gadiem

Projektu skaits FLPP	2018.g. finansējums, euro	2019.g. finansējums, euro	2020.g. finansējums, euro	2021.g. finansējums, euro	2022.g. finansējums, Euro	Kopā, finansējums, euro
FLPP 2018.gada 1.konkurss						
61	5 956 854	6 036 414	3 189 519	2 688 223		17 871 010
FLPP 2018.gada 2.konkurss						
42	2 214 630	2 977 360	2 977 358			8 169 348
FLPP 2019.gada konkurss						
47		4 576 943	4 589 347	4 587 925		13 754 215
FLPP 2020.gada						

42			4 168 933	4 187 455	4 187 455	12 543 843
FLPP 2020.gada individuālie granti						
107			2 455 983	8 285 640		10 741 623

Pārskata periodā veiktas 11 pārbaudes par VPP projektu īstenošanu un 34 FLPP pārbaudes. Rezultātu izpilde pārbaudīta 61 FLP projektam un 17 VPP projektiem.

LZP vada un protokolē FLPP īstenošanas un uzraudzības komisijas sēdes, kā arī veic komisijas sekretariāta funkcijas: 1) organizējot komisijas darbu, kārtējot komisijas lietvedību un nodrošinot komisijas dokumentu uzglabāšanu; 2) nodrošinot komisijas sēžu protokolēšanu un 3) sagatavojot komisijas lēmumus. Kopš 2020. gada septembra LZP organizēja un protokolēja sešas FLPP īstenošanas un uzraudzības komisijas sēdes.

LZP regulāri piedalījās atbildīgo ministriju vadītās VPP īstenošanas un uzraudzības komisiju (turpmāk – komisijas) sēdēs un veica komisiju sekretariāta funkcijas, 1) organizējot komisijas darbu, kārtējot komisijas lietvedību un nodrošinot komisijas dokumentu uzglabāšanu; 2) nodrošinot komisijas sēžu protokolēšanu un 3) sagatavojot komisiju lēmumus. Laika posmā no 2020. gada 1. jūlijam līdz 2020. gada 31. decembrim LZP organizēja un protokolēja 22 komisiju sēdes, kā arī pēc nepieciešamības sagatavoja un nosūtīja adresātiem komisijas lēmumus.

1.3. Ekspertīzes nodrošināšana Latvijas zinātnes un augstākās izglītības vajadzībām

1.3.1. LZP ekspertu komisiju un Konsultatīvās zinātnieku padomes darbība

1) LZP struktūrā ir sešas ekspertu komisijas. LZP ekspertu komisijas iesaista ar zinātnes pārvaldību saistītajos procesos, nodrošinot saikni starp valsts pārvaldi un zinātnisko sabiedrību. LZP apzina ekspertu komisiju viedokli, lai to izmantotu atzinumiem par normatīvajiem aktiem un plānošanas dokumentiem zinātnes nozarē. Nodaļā 1.3.4. "Analītika un konsultācijas politikas veidošanā" ir uzskaitīti normatīvie akti, par kuriem atzinumus sniedza arī LZP ekspertu komisijas. Ekspertu komisiju pilnvaru laiks ir trīs gadi. Kopā LZP ekspertu komisijās ir 68 locekļi, 1.4. tabulā var aplūkot LZP ekspertu komisiju sadalījumu un locekļu skaitlisko sastāvu. Ekspertu komisiju pienākumos ietilpst atzinumu sniegšana par LZP iesniegto fundamentālo un lietišķo pētījumu projektu atbilstību MK apstiprinātajiem prioritārajiem zinātnes virzieniem, kā arī pārskatu sagatavošana par stāvokli zinātnes nozarēs Latvijā.

1.3.1. tabula. LZP Ekspertu komisiju locekļu skaitliskais sastāvs

Ekspertu komisija	Locekļu skaits
Dabaszinātņu ekspertu komisija	10
Inženierzinātņu un tehnoloģiju ekspertu komisija	15
Medicīnas un veselības zinātņu ekspertu komisija	9
Lauksaimniecības, meža un veterināro zinātņu ekspertu komisija	8
Sociālo zinātņu ekspertu komisija	12
Humanitāro un mākslas zinātņu ekspertu komisija	8
Kopā	62

Papildus Zinātniskās darbības likumā noteiktajiem pienākumiem, LZP ekspertu komisijas ir platforma jaunu ideju radīšanai, lai kopumā uzlabotu Latvijas zinātnes vidi, veicinātu

zinātnieku sadarbību ar industriju un nevalstisko sektoru, uzlabotu Latvijas zinātniskās sabiedrības stāvokli, kā arī veicinātu zināšanās balstītu lēmumu pieņemšanu valsts pārvaldē.

2) LZP sastāvā pēc reorganizācijas ietilpst arī Konsultatīvā zinātnieku padome. Pamatojoties uz Ministru kabineta 2020. gada 30. jūnija noteikumu Nr. 408 "Latvijas Zinātnes padomes nolikums" 14. punktu, pieņemts Konsultatīvās zinātnieku padomes nolikums, kas apstiprināts ar Izglītības un zinātnes ministra 2020. gada 26. oktobra rīkojumu Nr. 1-2e/20/338 un grozīts ar Izglītības un zinātnes ministra 2020. gada 21. decembra rīkojumu Nr. 1-2e/20/432. atbilstoši LZP Konsultatīvās zinātnieku padomes nolikuma 3. punktam, minētās padomes sastāvā ir deviņi padomes locekļi²⁰ (ar balsstiesībām) un divi pastāvīgie eksperti, pa vienam pārstāvim no EM un IZM (bez balsstiesībām).

Konsultatīvajai zinātnieku padomei ir padomdevēja tiesības zinātnes un tehnoloģiju attīstības politikas jomā. Konsultatīvā zinātnieku padome sniedz priekšlikumus zinātnes un tehnoloģiju attīstības politikas plānošanai, veidošanai, tostarp arī normatīvo aktu pilnveidei, kā arī pilda citus tās nolikumā noteiktos uzdevumus un veicina saskaņotu sabiedrības un valsts interesēm atbilstošu zinātnisko darbību.

1.3.2. LZP eksperta tiesību piešķiršana

LZP eksperts ir zinātnieks, kurš ir sasniedzis MK 2019. gada 9. jūlija noteikumos Nr. 320 "Latvijas Zinātnes padomes ekspertu tiesību piešķiršanas un ekspertu komisiju izveides kārtība" (turpmāk – MK noteikumi Nr. 320) noteiktus zinātniskās darbības rezultātus zinātnes nozarē atbilstoši izvirzītajiem eksperta kvalifikācijas kritērijiem un kuram LZP piešķirusi eksperta tiesības zinātnes nozarē. Eksperta tiesības tiek piešķirtas uz trim gadiem, un tās var būt piešķirtas vairākās zinātnes nozarēs. Zinātniekus, kuriem ir LZP eksperta tiesības var iesaistīt zinātnisko projektu vērtēšanā, kā arī LZP eksperta tiesības ir nepieciešamas promocijas padomju locekļiem.

LZP struktūrā ir Zinātniskās ekspertīzes komisija, kas izveidota ar LZP 2020. gada 2. septembra rīkojumu Nr. 30 "Par zinātniskās ekspertīzes komisijas izveidi" ar mērķi veikt MK noteikumu Nr. 320 2. un 6. punktā noteiktos uzdevumus. Komisijas sastāvā ir LZP Ekspertu komisiju deleģētie pārstāvji (divi no katras ekspertu komisijas, kopā 12 locekļi). LZP rīkojumā par Zinātniskās ekspertīzes komisijas izveidi ir noteikti uzdevumi, kurus jāveic komisijai. 2021. gadā tiks izstrādāts Zinātniskās ekspertīzes komisijas nolikums.

Tabulā 1.5. aplūkojams 2020. gadā saņemto LZP eksperta tiesību pieteikumu skaits pa ceturkšņiem. 2020. gadā LZP Zinātniskās ekspertīzes komisija izskatīja 683 eksperta tiesību kandidātu pieteikumus un lēma piešķirt eksperta tiesības 452 zinātniekiem viņu pieteiktajās zinātnes nozarēs, savukārt 126 zinātniekiem sakarā ar zinātniskās darbības rezultātu neatbilstību MK noteikumu Nr. 320 prasībām eksperta tiesības netika piešķirtas un 105 zinātnieku pieteikumu ekspertu tiesībām izskatīšana tika atlikta sakarā ar eksperta pieteikumā neprecīzi norādīto informāciju par zinātniskās darbības rezultātiem, kā rezultātā nebija iespējams izvērtēt ekspertu pieteikumu atbilstību MK noteikumu Nr. 320 2. un 3. punktam, pamatojoties uz noteikumu 6.2. apakšpunktu. LZP ekspertu datubāzē ir iekļauta informācija par 1225 zinātniekiem kuriem ir spēkā esošas LZP eksperta tiesības. Apkopotie dati par 2020. gadā piešķirto eksperta tiesību skaitu parāda, ka 2020. gadā eksperta tiesības atjaunoja vai ieguva no jauna 37% zinātnieku no LZP ekspertu datubāzē iekļauto zinātnieku skaita. Var secināt, ka saglabājoties šādam piešķirto eksperta tiesību skaitam, tiks nodrošināts pašlaik esošo LZP ekspertu skaits.

1.3.2.1. tabula. 2020. gadā saņemto LZP eksperta tiesību pieteikumu skaits pa ceturkšņiem

²⁰ Ministru kabineta 2020.gada 30.jūnija noteikumu Nr.408 "Latvijas Zinātnes padomes nolikums" 14.punktam

	1. ceturksnis	2. ceturksnis	3. ceturksnis	4. ceturksnis	Kopā
Iesniegto LZP eksperta tiesību pieteikumu skaits	149	235	103	196	683
Piešķirto eksperta tiesību skaits	87	158	71	136	452
Nepiešķirto eksperta tiesību skaits	36	38	21	31	126
Atlikto LZP eksperta tiesību pieteikumu skaits	26	39	11	29	105

1.6. tabulā aplūkojams 2020. gada saņemto LZP eksperta tiesību pieteikumu sadalījums pa zinātnes nozaru grupām. Vislielākais saņemto LZP eksperta tiesību pieteikumu skaits ir sociālo zinātņu jomā - 217 pieteikumi vai 32% no saņemto eksperta tiesību pieteikumu skaita, kam seko inženierzinātņu joma ar 164 pieteikumiem vai 24% no saņemto eksperta tiesību pieteikumu skaita. Vismazākais saņemto eksperta tiesību pieteikumu skaits ir lauksaimniecības, meža un veterinārās zinātnēs, tikai 17 pieteikumi. Piešķirto eksperta tiesību skaits vidēji ir 66% no saņemto pieteikumu skaita un svārstās no 46% humanitāro un mākslas zinātņu jomā līdz 75 % dabaszinātņu jomā.

1.3.2.3. tabula. 2020. gada saņemto LZP eksperta tiesību pieteikumu sadalījums pa zinātnes nozaru grupām

	1. ceturksnis	2. ceturksnis	3. ceturksnis	4. ceturksnis	Kopā gadā
Dabaszinātnes					
Iesniegto LZP eksperta tiesību pieteikumu skaits	35	30	11	28	104
Piešķirto eksperta tiesību skaits	22	25	10	21	78
Nepiešķirto eksperta tiesību skaits	9	2	0	4	15
Atlikto LZP eksperta tiesību pieteikumu skaits	4	3	1	3	11
Inženierzinātnes un tehnoloģijas					
Iesniegto LZP eksperta tiesību pieteikumu skaits	31	61	26	46	164
Piešķirto eksperta tiesību skaits	18	37	18	29	102
Nepiešķirto eksperta tiesību skaits	8	8	6	9	31
Atlikto LZP eksperta tiesību pieteikumu skaits	5	16	2	8	31
Medicīnas un veselības zinātnes					
Iesniegto LZP eksperta tiesību pieteikumu skaits	19	55	21	32	127

Piešķirto eksperta tiesību skaits	9	37	11	19	76
Nepiešķirto eksperta tiesību skaits	3	13	7	7	30
Atlikto LZP eksperta tiesību pieteikumu skaits	7	5	3	6	21
Lauksaimniecības, meža un veterinārās zinātnes					
Iesniegto LZP eksperta tiesību pieteikumu skaits	2	2	2	11	17
Piešķirto eksperta tiesību skaits	2	1	1	7	11
Nepiešķirto eksperta tiesību skaits	0	1	0	4	5
Atlikto LZP eksperta tiesību pieteikumu skaits	0	0	1	0	1
Sociālās zinātnes					
Iesniegto LZP eksperta tiesību pieteikumu skaits	48	63	35	71	217
Piešķirto eksperta tiesību skaits	32	45	27	56	160
Nepiešķirto eksperta tiesību skaits	10	9	4	5	28
Atlikto LZP eksperta tiesību pieteikumu skaits	6	9	4	10	29
Humanitārās un mākslas zinātnes					
Iesniegto LZP eksperta tiesību pieteikumu skaits	14	24	8	8	54
Piešķirto eksperta tiesību skaits	4	13	4	4	25
Nepiešķirto eksperta tiesību skaits	6	5	4	2	17
Atlikto LZP eksperta tiesību pieteikumu skaits	4	6	0	2	12

1.3.3. Atzinumu sniegšana par doktorantūras studiju programmām un promocijas tiesību piešķiršanu

LZP pēc Akadēmiskā Informācijas centra (AIC) pieprasījuma sniedz atzinumu par Latvijas augstskolu doktora studiju programmu, t.sk. arī vairāku augstskolu kopīgi īstenoto programmu, akreditāciju un licencēšanu. Doktora studiju programmas materiālus izskata zinātnes nozarei atbilstošā LZP Ekspertu komisija un sniedz savu viedokli, kas ir par pamatu LZP lēmumam atbalstīt vai neatbalstīt attiecīgās doktora studiju programmu akreditāciju vai licencēšanu. 2020.gadā LZP izskatīja un sniedza atzinumus par 14 doktora studiju programmām.

2020. gadā aktuāls LZP uzdevums bija sniegt atzinumus par izmaiņām promocijas tiesību piešķiršanā augstskolām, ko nosaka MK 2005. gada 27. decembra noteikumi Nr. 1000 "Noteikumi par doktora zinātniskā grāda piešķiršanas (promocijas) tiesību deleģēšanu augstskolām", jo MK 2005. gada 27. decembra noteikumu Nr.1001 "Zinātniskā doktora grāda piešķiršanas (promocijas) kārtība un kritēriji" 41. punkts nosaka, ka "grādus ar nosaukumiem, kuri norādīti lēmumā par attiecīgās doktora studiju programmas akreditāciju, var piešķirt līdz 2019. gada 31. decembrim. LZP izskatīja un deva atzinumu par augstskolās īstenoto doktora studiju programmu atbilstību prasībām, kas ļauj piešķirt augstskolām promocijas tiesības attiecīgajā zinātnes nozarē. Tika izskatītas visu 16 Latvijas augstskolu, kam tiek piešķirtas promocijas tiesības atbilstoši MK 2005. gada 27. decembra noteikumiem Nr. 1000, promocijas tiesību piešķiršana 88 zinātnes nozarēs.

2020. gadā nogalē LZP iesaistījās IZM izveidotā doktora studiju programmu attīstības plānu izvērtēšanas komisijas darbībā.

1.4. Analītika un konsultācijas politikas veidošanā

LZP 2020. gadā regulāri sniedza konsultācijas par normatīvo aktu vai politikas plānošanas dokumentu izstrādi, atbildot uz nozares ministriju aicinājumiem sniegt atzinumus. Konsultāciju sniegšana ietver šādas fāzes:

1. normatīvā akta vai plānošanas dokumenta izpēte LZP birojā, galveno jautājumu sastādīšana;

2. normatīvā akta vai plānošanas dokumenta nodošana izskatīšanai LZP ekspertu komisijām (līdz 2020. gada 1. jūlijam arī koleģiālajai institūcijai - LZP);

3. ieteikumu un priekšlikumu apkopošana izziņā;

4. sēdes organizēšana un izziņā iekļauto jautājumu iztīrīšana;

5. vēstules sagatavošana un nosūtīšana attiecīgajai ministrijai.

2020. gadā LZP sniedza atzinumus par šādiem normatīvajiem aktiem un plānošanas dokumentiem:

1. konceptuālais ziņojums "Par jauna doktorantūras modeļa ieviešanu Latvijā"²¹;

2. Ministru kabineta 2020. gada 30. jūnija noteikumi Nr. 408 "Latvijas Zinātnes padomes nolikums"²²;

3. Ministru kabineta 2020. gada 26. februāra rīkojums Nr. 75 "Par valsts pētījumu programmu "Ēnu ekonomikas mazināšana valsts ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanai"²³;

4. Ministru kabineta 2020. gada 16. aprīļa rīkojums Nr. 195 "Par valsts pētījumu programmu "Humanitāro zinātņu digitālie resursi"²⁴;

5. Ministru kabineta 2020. gada 16. aprīļa rīkojums Nr. 196 "Par valsts pētījumu programmu " Augstas enerģijas fizika un paātrinātāju tehnoloģijas"²⁵;

6. Ministru kabineta 2020. gada 14. maija rīkojums Nr. 263 "Par valsts pētījumu programmu "Latvijas kultūra - resurss valsts attīstībai"²⁶;

²¹ <http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40488284>

²² <https://likumi.lv/ta/id/315785-latvijas-zinatnes-padomes-nolikums>

²³ <https://likumi.lv/ta/id/312882-par-valsts-petijumu-programmu-enu-ekonomikas-mazinasana-valsts-ilgtspejigas-attistibas-nodrosinasanai>

²⁴ <https://likumi.lv/ta/id/314076-par-valsts-petijumu-programmu-humanitaro-zinatnu-digitalie-resursi>

²⁵ <https://likumi.lv/ta/id/314077-par-valsts-petijumu-programmu-augstas-enerģijas-fizika-un-paatrinataju-tehnoloģijas>

²⁶ <https://likumi.lv/ta/id/314740-par-valsts-petijumu-programmu-latvijas-kultura--resurss-valsts-attistibai>

7. Ministru kabineta 2020. gada 14. maija rīkojums Nr. 264 "Par valsts pētījumu programmu "Ilgtspējīga teritorijas attīstība un racionāla zemes resursu izmantošana""²⁷;

8. Ministru kabineta 2020. gada 19. maija noteikumi Nr. 311 "Grozījumi Ministru kabineta 2018. gada 4. septembra noteikumos Nr. 560 "Valsts pētījumu programmu projektu īstenošanas kārtība""²⁸;

9. Ministru kabineta 2020. gada 20. maija rīkojums Nr. 278 "Par valsts pētījumu programmu "Covid-19 seku mazināšanai""²⁹;

10. Ministru kabineta 2020. gada 30. jūnija noteikumi Nr. 427 "Grozījumi Ministru kabineta 2017. gada 12. decembra noteikumos Nr. 725 "Fundamentālo un lietišķo pētījumu projektu izvērtēšanas un finansējuma administrēšanas kārtība""³⁰;

11. Pamatnostādņu projekts "Zinātnes, tehnoloģijas attīstības un inovācijas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam"³¹.

LZP arī konsultēja VPP īstenojošās ministrijas - FM, KM, VARAM, kā arī IZM par ar programmas ieviešanu saistītiem jautājumiem, piemēram, programmas rezultātu noteikšanu vai zinātniskās ekspertīzes aspektiem u.c. jautājumiem. LZP sniedza konsultācijas arī AM, kura plāno aizsākt jaunu VPP 2021. gadā. LZP 2020. gada rudenī aizsāka sadarbību ar VARAM par zinātniskās ekspertīzes izmantošanu pašvaldību inovāciju projektos.

Ņemot vērā 2020. gada martā iesākušos Covid-19 pandēmiju pasaulē, LZP proaktīvi aizsāka zinātnieku ideju apkopošanu iespējamiem risinājumiem SARS-CoV-2 izplatības novēršanai Latvijā un Covid-19 slimības izplatības seku mazināšanai. Rezultātā aprīlī tika izveidota un līdz 2020. gada 26. maijam tika regulāri papildināta Covid-19 pētniecības platforma³², kurā LZP darbinieki apkopoja un kategorizēja Latvijas zinātnieku iesūtītās idejas (kopā 294 idejas). Ar idejām konsolidētā veidā tika iepazīstināta gan Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisija, gan valdība. Ņemot vērā zinātnieku piekrišanu, LZP ar idejām iepazīstināja ar LIAA, lai plānotu iespējamus komercializācijas pasākumus nākotnē.

2020. gada laikā LZP ir arī vērtējusi organizēto konkursu rezultātus, kā arī programmu īstenošanas rezultātus. Ir izstrādāti šādi pārskati:

- 1) 2019. gada FLPP konkursa izvērtēšanas pārskats;
- 2) 2020. gada FLPP konkursa rezultātu pārskats;
- 3) 2020. gada FLPP konkursa izvērtēšanas pārskats;
- 4) VPP "Covid-19 seku mazināšanai" konkursa izvērtēšanas pārskats;
- 5) VPP "Ilgtspējīga teritorijas attīstība un racionāla zemes resursu izmantošana" izvērtēšanas pārskats;
- 6) 2018. gada pirmā FLPP zinātnisko lietderību īstenošanas vidusposmā pārskats;
- 7) VPP "Humanitāro zinātņu digitālie resursi" projektu pieteikumu atklātā konkursa izvērtēšanas pārskats;
- 8) VPP "Ēnu ekonomikas mazināšana valsts ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanai" projektu pieteikumu atklātā konkursa izvērtēšanas pārskats;
- 9) VPP "Latvijas Kultūra - resurss valsts attīstībai" projektu pieteikumu atklātā konkursa izvērtēšanas pārskats;

²⁷<https://likumi.lv/ta/id/314741-par-valsts-petijumu-programmu-ilgtspējīga-teritorijas-attistiba-un-rationala-zemes-resursu-izmantosana>

²⁸<https://likumi.lv/ta/id/315823-grozijumi-ministru-kabineta-2017-gada-12-decembra-noteikumos-nr-725-fundamentalo-un-lietisko-petijumu-projektu-izvertesanas-un->

²⁹<https://likumi.lv/ta/id/314858-par-valsts-petijumu-programmu-covid-19-seku-mazinasanai>

³⁰<https://likumi.lv/ta/id/314857-grozijumi-ministru-kabineta-2018-gada-4-septembra-noteikumos-nr-560-valsts-petijumu-programmu-projektu-istenosanas-kartiba->

³¹<http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40492546&mode=vss&date=2020-10-01>

³²<https://docs.google.com/spreadsheets/d/1jFQRaAV7hOgxLz3CXOnB1-efLg4edpbkj8Qmzn3Sx20/edit#gid=1152519302>

10) VPP "Augstas enerģijas fizika un paātrinātāju tehnoloģijas" projektu pieteikumu atklātā konkursa izvērtēšanas pārskats;

11) VPP "Humanitāro zinātņu digitālie resursi" projektu pieteikumu atklātā konkursa izvērtēšanas pārskats;

12) MK informatīvā ziņojuma par VPP "Covid-19 seku mazināšanai" ietvaros sasniegtajiem rezultātiem projekts (tiks papildināts 2021. gada janvāra laikā);

13) uzsākts darbs pie LZP vidusposma ziņojuma par VPP "Latvijas mantojums un nākotnes izaicinājumi valsts ilgtspējai" - apkopota informācija par programmas tematisko un horizontālo uzdevumu izpildi, kā arī programmas rezultātā izstrādātajām zinātniskajām publikācijām un citiem rezultātiem (pārskats tiks publicēts 2021. gada februārī);

14) uzsākts darbs pie LZP vidusposma ziņojuma par VPP "Latviešu valoda" - apkopota informācija par programmas rezultātā izstrādātajām zinātniskajām publikācijām un citiem rezultātiem (pārskats tiks publicēts 2021. gada februārī);

15) uzsākts darbs pie LZP vidusposma ziņojuma par VPP "Enerģētika" - apkopota informācija par programmas tematisko un horizontālo uzdevumu izpildi, kā arī programmas rezultātā izstrādātajām zinātniskajām publikācijām un citiem rezultātiem (pārskats tiks publicēts 2021. gada februārī);

16) uzsākts darbs pie FLPP 2020. gada zinātnieku individuālo projektu atklātā konkursa rezultātu pārskata (pārskats tiks publicēts 2021. gada februārī).

Papildus LZP regulāri apkopo un sniedz datus pēc pieprasījuma, visbiežāk IZM. LZP arī regulāri prezentē apkopotos datus un rezultātus gan komisijās, gan plašākai sabiedrībai, gan arī citiem interesentiem. 2020. gada laikā ir gatavotas prezentācijas par LZP administrētajām pētniecības programmām (par katru vairākas), prezentācijas zinātniskās sabiedrības interesentiem par projektu konkursu norisi un galvenajām atziņām, gan specifiskiem jautājumiem, piemēram, atvērtās piekļuves politikas tendencēm Eiropas Savienībā. Apkopoto informāciju no iepriekšējiem konkursiem LZP izmanto arī prezentācijās projektu iesniedzējiem jaunajos konkursos. Tāpat LZP ir apkopojusi informāciju par vairāku tās administrēto programmu projektiem (pamatinformācija, kā arī galvenie rezultāti un ietekme uz sabiedrību), kas publicēta LZP *FaceBook* profilā, kā arī daļa LZP tīmekļvietnē.

2. BŪTISKĀS PĀRMAIŅAS IESTĀDES DARBĪBĀ

Saskaņā ar MK 2019. gada 14. oktobra rīkojumu Nr. 495 “Par Latvijas zinātnes politikas ieviešanas sistēmas institucionālo konsolidāciju” un MK 2020. gada 1. aprīļa rīkojumu Nr. 151 “Par Izglītības un zinātnes ministrijas padotībā esošo valsts pārvaldes iestāžu reorganizāciju un likvidāciju”, no 2020. gada 1. jūlija darbu LZP uzsāka kā izglītības un zinātnes ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kuras pārraudzību izglītības un zinātnes ministrs īsteno ar IZM starpniecību. LZP reorganizācija tika veikta, lai apvienotu visas zinātnes politikas ieviešanas funkcijas, kuras īstenoja vairākas IZM padotības iestādes un institūcijas – koleģiāla institūcija - LZP, un valsts pārvaldes iestādes - Studiju un zinātnes administrācija un Valsts izglītības attīstības aģentūra. Ar 2020. gada 1. jūliju Izglītības un zinātnes ministra padotībā esošās tiešās pārvaldes iestādes Studiju un zinātnes administrācijas (SZA) tiesību, saistību, finanšu līdzekļu, mantas, lietvedības un funkcijas, kas iekļauj no valsts budžeta finansēto zinātnisko pētījumu programmu un projektu administratīvu un finansiālu uzraudzību, informācijas apkopošanu un pieejamības nodrošināšanu, izpilde tika nodotas reorganizētajai LZP. Rīkojums nosaka, ka ar 2021. gada 1. jūliju VIAA funkcijas zinātnes politikas īstenošanā, kā arī Apvārsnis 2020 Nacionālā kontaktpunkta funkcijas tiks nodotas LZP.

LZP nodarbinātie (līdz LZP reorganizācijai 2020. gada 1. jūlijā), kā arī SZA nodarbinātie, kuri strādāja zinātnes programmu ieviešanā, un nodarbinātie, kuri strādāja studiju kreditēšanas jomā un izteica piekrišanu pēc SZA likvidācijas turpināt darbu LZP, lai stiprinātu LZP kapacitāti, uzsāka darbu LZP, savukārt uz LZP direktora amatu 2020. gada 19. maijā tika izsludināts atklāts konkurss.

Ar mērķi panākt optimālāku finanšu izlietojumu un cilvēkresursu izmantošanu izglītības un zinātnes nozarē, atbilstoši IZM 2020. gada 28. maija rīkojumam Nr. 1-2e/20/189 “Par amata vietu pārdali un funkciju optimizāciju Izglītības un zinātnes ministrijas resorā”, kas izdots, ievērojot MK 2017. gada 24. novembra rīkojuma Nr. 701 “Par Valsts pārvaldes reformu plānu 2020” 3. punktu, tika noteikts, ka ar 2020. gada 1. jūliju IZM kārtā LZP grāmatvedību, tostarp nodrošina visu grāmatvedības uzskaites posmu veikšanu, atbilstoši dokumentu apgrozības shēmai, un personāla dokumentu pārvaldības organizēšanu, kā arī iesaistās citu personālvadības funkciju nodrošināšanā.

IZM 2020. gada 8. jūlija rīkojums Nr. 1-6e/20/18 “Latvijas Zinātnes padomes personāla dokumentu sagatavošanas un personāla lietu uzglabāšanas kārtība” nosaka kārtību, kādā nodrošināma IZM padotībā esošās iestādes LZP darbinieku un valsts civildienesta ierēdņu, izņemot LZP direktoru, personāla dokumentu sagatavošana un personāla lietu glabāšana.

3. FINANŠU RESURSI 2020.GADĀ

Izglītības un zinātnes ministrijas programmas 05.00.00. "Zinātne" apakšprogrammas 05.01.00. "Zinātniskās darbības nodrošināšana" Latvijas Zinātnes padomes daļas finansējuma mērķis ir nodrošināt fundamentālo un lietišķo pētījumu īstenošanu, nodrošināt Latvijas Zinātnes padomes ekspertu komisiju darbu un piešķirt ekspertu tiesības noteiktās zinātņu nozarēs

Galvenās aktivitātes ir

1) fundamentālo un lietišķo pētījumu projektu konkursu nolikumu izstrāde un projektu pieteikumu zinātniskās ekspertīzes veikšana;

2) līgumu slēgšana par fundamentālo un lietišķo pētījumu projektu īstenošanu un piešķirtā finansējuma izlietojuma kontrole;

3) zinātniskās ekspertīzes nodrošināšana projektu pieteikumiem bilaterālajos starptautiskās sadarbības konkursos;

4) eksperta tiesību piešķiršana noteiktās zinātņu nozarēs.

3.1.tabula Apakšprogrammas 05.01.00. "Zinātniskās darbības nodrošināšana" finansējums 2020.gadā, *euro*

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā		
			Apstiprināts likumā	ar izmaiņām	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	44 428	19 000	4 977 618	4 966 360
1.1.	dotācijas	44 428	19 000	4 977 618	4 966 360
2.	Izdevumi (kopā)	46 212	19 000	4 977 618	4 966 360
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	46 212	19 000	4 977 618	4 966 360
2.1.1.	kārtējie izdevumi	46 212	19 000	249 995	238 737
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti			99 850	99 850
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti			4 627 773	4 627 773
3.	Finansēšana	1 784			
3.1.	Naudas līdzekļu atlikuma palielinājums (no depozīta)	1 784			

Likuma "Par valsts budžetu 2020. gadam" paskaidrojumu, 5.3. nodaļā "Valsts budžeta izdevumi" noteiktais darbības rezultatīvais rādītājs "Īstenotie fundamentālie un lietišķie pētījumi (skaits)" – 147 gab. ir sasniegts – 2020.gadā tiek īstenoti 150 projekti. Izdevumi ir izpildīti 99,8% apmērā, projektu finansējums (subsīdijas, dotācijas, sociālie pabalsti un uzturēšanas izdevumu transferti) ir izpildīts 100% apmērā, kārtējie izdevumi projektu administrēšanai – 95,5% apmērā.

Izglītības un zinātnes ministrijas programmas 05.00.00. "Zinātne" apakšprogrammas 05.12.00. "Valsts pētījumu programmas" Latvijas Zinātnes padomes daļas finansējuma mērķis ir nodrošināt valsts pētījumu programmu īstenošanu atbilstoši Ministru kabinetā apstiprinātajiem prioritārajiem virzieniem zinātnē 2018.-2021. gadam, tādējādi sasniedzot mērķi: veicināt zinātnes attīstību un attīstīt zinātnes cilvēkresursus atbilstoši Zinātnes, tehnoloģijas attīstības un inovācijas pamatnostādņēm 2014. – 2020. gadam.

Galvenās aktivitātes ir

1. projektu pieteikumu zinātniskās ekspertīzes veikšana un lēmumu pieņemšana par valsts pētījumu programmu īstenošanu 2020. gadā;

2. uzraudzības veikšana par valsts pētījumu programmu īstenošanu, atbilstoši Ministru kabineta definētajiem zinātnes prioritārajiem virzieniem.

3.2. tabula Apakšprogrammas 05.12.00. "Valsts pētījumu programmas" finansējums 2020. gadā, euro

Nr.p. k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā		
			Apstiprināts likumā	ar izmaiņām	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	0	5 988	3 154 049	3 119 871
1.1.	Dotācijas	0	5 988	1 821 903	1 795 385
1.5.	Transferti			1 332 146	1 324 486
2.	Izdevumi (kopā)	0	5 988	3 154 049	3 119 871
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	0	5 988	3 154 049	3 119 871
2.1.1	kārtējie izdevumi	0	5 988	148 832	117 918
2.1.3	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti			103 015	103 015
2.1.5	uzturēšanas izdevumu transferti			2 902 202	2 898 938

Likuma "Par valsts budžetu 2020.gadam" paskaidrojumu, 5.3. nodaļā "Valsts budžeta izdevumi" noteiktais darbības rezultatīvais rādītājs "Valsts pētījumu programmās finansētie projekti (zinātnisko grupu skaits)" – 20 gab. ir sasniegts – 2020. gadā tiek īstenoti 22 projekti. Izdevumi ir izpildīti 98,9% apmērā, projektu finansējums (subsīdijas, dotācijas, sociālie pabalsti un uzturēšanas izdevumu transferti) ir izpildīts 99,9% apmērā, kārtējie izdevumi projektu administrēšanai – 79,2 % apmērā.

Izglītības un zinātnes ministrijas programmas 05.00.00. "Zinātne" apakšprogrammas 05.15.00. "Latvijas Zinātnes padomes darbības nodrošināšana" finansējuma mērķis ir Latvijas Zinātnes padomes darbības nodrošināšana un zinātnes sistēmas administratīvās kapacitātes attīstība.

Galvenās aktivitātes ir

- 1) atbalsta piešķiršana fundamentālo un lietišķo pētījumu projektiem;
- 2) zinātnisko pētījumu projektu ekspertīzes nodrošināšana;
- 3) dalība zinātnes sistēmas administratīvās kapacitātes attīstībā.

3.3. tabula Apakšprogrammas 05.15.00. "Latvijas Zinātnes padomes darbības nodrošināšana" finansējums 2020. gadā, euro

Nr.p. k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā		
			Apstiprināts likumā	ar izmaiņām	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	94936	49 947	49 807	47 110
1.1.	Dotācijas	94936	49 947	49 807	47 110
2.	Izdevumi (kopā)	94936	49 947	49 807	47 110
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	92244	47 101	46 961	44 264
2.1.1	kārtējie izdevumi	92244	47 101	46 961	44 264
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	2692	2 846	2 846	2 846

Likuma "Par valsts budžetu 2020.gadam" paskaidrojumu, 5.3. nodaļā "Valsts budžeta izdevumi" noteiktais darbības rezultatīvais rādītājs: "Ekspertu komisijas (skaits)" – 5 gab. ir pārsniegts – 2020.gadā ir izveidotas 6 ekspertu komisijas. Rezultatīvais rādītājs "Nodrošinātas ekspertīzes (skaits)" – 142 pirmajā pusgadā ir pārsniegts – nodrošinātas 389 ekspertīzes FLPP

projektiem. Izdevumi ir izpildīti 94,6% apmērā, izdevumi kapitālieguldījumiem ir izpildīti 100% apmērā, kārtējie izdevumi – 94,3 % apmērā.

Izglītības un zinātnes ministrijas programmas 42.00.00. “Padotības iestādes un to pasākumi” apakšprogrammas 42.09.00. “Latvijas Zinātnes padome” finansējuma mērķis ir Latvijas Zinātnes padomes darbības nodrošināšana un zinātnes sistēmas administratīvās kapacitātes attīstība, īstenojot valsts politiku zinātnes un inovāciju jomā, nodrošinot no valsts budžeta finansēto zinātnisko pētījumu programmu un projektu administratīvu un finansiālu uzraudzību, informācijas apkopošanu un pieejamību.

Galvenās aktivitātes ir

- 1) atbalsta piešķiršana fundamentālo un lietišķo pētījumu projektiem;
- 2) zinātnisko pētījumu projektu ekspertīzes nodrošināšana;
- 3) dalība zinātnes sistēmas administratīvās kapacitātes attīstībā;
- 4) nodrošināt valsts budžeta apakšprogrammas 05.01.00 “Zinātniskās darbības nodrošināšana” un apakšprogrammas 05.12.00 “Valsts pētījumu programmas” administrēšanu:

slēgt trīspusējos līgumus ar zinātnisko pētījumu projektu un zinātnisko institūciju vadītājiem par projekta izpildi, nodrošināt fundamentālo un lietišķo pētījumu īstenošanai un valsts pētījumu programmām piešķirtā valsts budžeta finansējuma pārskatījumus saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem;

pieņemt, pārbaudīt un iesniegt Izglītības un zinātnes ministrijā pētījumu projektu izpildes pusgada un gada finanšu pārskatus;

nodrošināt fundamentālo un lietišķo pētījumu īstenošanai un valsts pētījumu programmām piešķirtā valsts budžeta izlietošanas pārbaudes.

3.4. tabula Apakšprogrammas 42.09.00. “Latvijas Zinātnes padome” finansējums 2020. gadā, *euro*

Nr.p. k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā		
			Apstiprināts likumā	ar izmaiņām	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	0	0	175 428	169 304
1.1.	Dotācijas			175 428	169 304
2.	Izdevumi (kopā)	0	0	17 5 428	169 304
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	0	0	164 748	158 624
2.1.1	kārtējie izdevumi			164 748	158 624
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem			10 680	10 680

Likuma "Par valsts budžetu 2020.gadam" paskaidrojumu, 5.3. nodaļā “Valsts budžeta izdevumi” noteiktais darbības rezultatīvais rādītājs: “Ekspertu komisijas (skaits)” – 5 gab. ir pārsniegts – 2020.gadā ir izveidotas 6 ekspertu komisijas. Rezultatīvais rādītājs “Nodrošinātas ekspertīzes (skaits)” – 658 otrajā pusgadā nav sasniegts – nodrošinātas 403 pirmreizējās un vidusposma ekspertīzes FLPP projektiem un 127 ekspertīzes VPP un bilerālās sadarbības projektiem, kopā 530 ekspertīzes. Taču ņemot vērā, ka pirmajā pusgadā tika veikts par 247 ekspertīzēm vairāk kā plānots, tad gada laikā veikto ekspertīžu skaits ir pārsniegts par 119 ekspertīzēm vairāk nekā plānots. Izdevumi ir izpildīti 96,5% apmērā, izdevumi kapitālieguldījumiem ir izpildīti 100% apmērā, kārtējie izdevumi – 96,3 % apmērā.

Valsts budžeta programmas 99.00.00. “Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums” Latvijas Zinātnes padomes daļas finansējuma mērķis ir Valsts pētījumu programmas “Covid-19 seku mazināšanai” īstenošana.

3.5. tabula Programmas 99.00.00. "Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums" finansējums 2020. gadā, *euro*

Nr.p.k	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā		
			Apstiprināts likumā	ar izmaiņām	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	0	0	4 981 598	4 978 177
1.1.	Dotācijas			4 981 598	4 978 177
2.	Izdevumi (kopā)	0	0	4 981 598	4 978 177
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	0	0	4 981 598	4 978 177
2.1.1.	kārtējie izdevumi			19 200	15 779
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti			486 838	486 838
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti			4 475 560	4 475 560

Veikta 15 projektu pieteikumu zinātniskā ekspertīze un nolēgti 10 Valsts pētījumu programmas "Covid-19 seku mazināšanai" projektu līgumi. Izdevumi ir izpildīti 99,9% apmērā, projektu finansējums (subsīdijas, dotācijas, sociālie pabalsti un uzturēšanas izdevumu transferti) ir izpildīts 100% apmērā, kārtējie izdevumi projektu administrēšanai – 82,2 % apmērā.

Valsts budžeta programmas 99.00.00. "Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums" Latvijas Zinātnes padomes daļas finansējuma mērķis ir veikt projektu pieteikumu zinātnisko ekspertīzi un finansēt individuālos zinātnieku projektus no programmas "Zinātnisko institūciju zinātnes izcilības un snieguma finansējuma nodrošinājums pētniecības specializācijas, izcilības un ietekmes stiprināšanai – vienotas akadēmiskās un zinātniskās karjeras sistēmas reformas ieviešanai un zinātnes un inovācijas lomas palielināšanai".

3.6. tabula Programmas 99.00.00. "Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums" finansējums 2020. gadā, *euro*

Nr.p.k	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā		
			Apstiprināts likumā	ar izmaiņām	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	0	0	2 455 983	2 455 983
1.1.	Dotācijas			2 455 983	2 455 983
2.	Izdevumi (kopā)	0	0	2 455 983	2 455 983
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	0	0	2 455 983	2 455 983
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti			45 906	45 906
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti			2 410 077	2 410 077

Veikta 342 projektu pieteikumu zinātniskā ekspertīze un nolēgti 107 zinātnisko pētījumu projektu līgumi. Izdevumi ir izpildīti 100% apmērā.

Izglītības un zinātnes ministrijas programmas 70.00.00. "Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana" apakšprogrammas 70.06.00. "Dalība Eiropas Savienības pētniecības un tehnoloģiju attīstības programmās" Latvijas Zinātnes padomes daļas

finansējuma mērķis ir Latvijas Zinātnes padomes dalība Eiropas Savienības pētniecības un inovāciju programmā Apvārsnis 2020.

3.7. tabula Apakšprogrammas 70.06.00. "Dalība Eiropas Savienības pētniecības un tehnoloģiju attīstības programmās" finansējums 2020.gadā, tai skaitā deponētie līdzekļi, *euro*

Nr.p. k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā		
			Apstiprināts likumā	ar izmaiņām	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	26291	12 340	12 340	12 340
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	26291	12 340	12 340	12 340
2.	Izdevumi (kopā)	8130	16 513	16 513	4 491
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	8130	16 513	16 513	4 491
2.1.1	kārtējie izdevumi	8130	16 513	16 513	4 491
3.	Finansēšana	12 694	4 173	4 173	18 515
3.1.	Naudas līdzekļu atlikuma palielinājums (no depozīta)	12 694	4 173	4 173	18 515
3.2.	Naudas līdzekļu atlikums gada beigās	30 855			26 364

2020. gadā ir izlietoti 27,2% no programmas Horizon 2020 EXPAND II projekta realizācijai paredzētajiem līdzekļiem. Sakarā ar Covid-19 pandēmijas ierobežojumiem dalība klātienē Eiropas Savienības pētniecības un inovāciju programmas Apvārsnis 2020 aktivitātēs bija ierobežota.

4. PERSONĀLS

2020. gada 31. decembrī LZP amatu sarakstā bija 22 amata vietas, no tām – 11 valsts civildienesta ierēdņa un 11 darbinieku amata vietas. Faktiski LZP funkcijas 2020. gadā, laika posmā pēc daļas no likvidētās Studiju un zinātnes administrācijas funkciju nodošanas LZP (sakarā ar LZP reorganizāciju) 2020. gada 1. jūlijā līdz 2020. gada 31. decembrim, ir veikuši 17 darbinieki. 2020. gadā LZP komandai pievienojās 9 nodarbinātie, no tiem 8 valsts civildienesta ierēdņi un 1 darbinieks. 2020. gada decembra beigās iestādē bija piecas vakances. Nodarbinātie tika pārcelti amatos reorganizācijas rezultātā, kā arī iecelti amatos konkursa kārtībā, rūpīgā atlasē izvērtējot viņu kvalifikācijas atbilstību, darba pieredzi un izglītību.

Visiem Latvijas Zinātnes padomē strādājošiem 17 nodarbinātajiem ir iegūta augstākā izglītība, tai skaitā 2 – doktora grādi, 10 – maģistra grādi, 4 – bakalaura grādi un vienam nodarbinātajam ir cita līmeņa izglītība.

LZP Administratīvā nodaļa regulāri apzina darbinieku mācību vajadzības un piedāvā iespējas paaugstināt kvalifikāciju. 2020. gadā LZP darbinieki apmeklēja seminārus un piedalījās mācībās, saņemot sertifikātus. LZP ir izveidota motivējoša atalgojuma sistēma. Atalgojuma sistēma LZP noteikta atbilstoši LZP 2020. gada 23. jūlija iekšējo noteikumiem Nr. 1-27/2³³, kuros noteikts, ka LZP atlīdzības sistēmā ir ietverta nodarbināto mēnešalga, kā arī piemaksas, prēmijas, naudas balvas un pabalsti, nosakot kārtību un priekšnosacījumus to piešķiršanai.

33 izdoti saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 72.panta pirmās daļas 2.punktu un Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 3. panta sesto daļu un atbilstoši IZM iekšējiem noteikumiem, kas nosaka IZM padotībā esošo iestāžu atlīdzības sistēmas un motivācijas sistēmas noteikšanas kārtību .

5. IEKŠĒJĀS KONTROLES SISTĒMAS PILNVEIDE UN KVS IEVIEŠANA

5.1. Ieviestās sistēmas pēc LZP reorganizācijas 2020. gada 1. jūlijā

Pēc LZP pēc reorganizācijas pirmā posma norises – 2020. gada 1. jūlija - bija jāiegulda liels darbs īsos termiņos, lai nodrošinātu iekšējās kontroles sistēmas izvedi atbilstoši MK 2012. gada 8. maija noteikumiem Nr. 326 “Noteikumi par iekšējās kontroles sistēmu tiešās pārvaldes iestādēs”. Par iekšējās kontroles un KVS uzraudzību LZP atbild ar LZP direktora 2020. gada 20. novembra rīkojumu Nr. 49 izveidota darba grupa LZP iekšējās kontroles sistēmas uzraudzībai šādā sastāvā: LZP Administratīvās nodaļas vadītāja, LZP Administratīvās nodaļas juriskonsulte un LZP Valsts budžeta finansējamo programmu nodaļas vadītāja vietiece. LZP izveidota un darbojas arī iekšējās kontroles sistēma atbilstoši Ministru kabineta 2017.gada 17.oktobra noteikumu Nr. 630 “Noteikumi par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā” 4. punktu (LZP 2020. gada 17. novembra rīkojums Nr. 48), nosakot atbildīgo personu.

Ir veikts LZP iekšējās kontroles sistēmas novērtējums, tika noteikti un novērtēti iestādes riski (2020. gada 27. novembra iekšējie noteikumi Nr.1-27/13 “Risku vadības plāns”), izstrādāti iekšējie normatīvie akti – “Latvijas Zinātnes padomes reglaments” (2020. gada 28. oktobra iekšējie noteikumi Nr. 1-27/10) “Dokumentu aprites kārtība” (2020. gada 28. septembra iekšējie noteikumi Nr.1-27/5), “Ierobežotas pieejamības informācijas dokumentu aprites kārtība” (2020. gada 26. oktobra iekšējie noteikumi Nr. 1-27/9), “Publisko iepirkumu organizēšanas kārtība” (2020. gada 24. augusta iekšējie noteikumi Nr. 1-27/2B), darbinieku amata apraksti u.c. Izstrādāts LZP pretkorupcijas pasākumu plāns (2020. gada 28. septembra iekšējie noteikumi Nr. 1-27/6), Ētikas kodekss (2020. gada 30. oktobra iekšējie noteikumi Nr. 1-27/11), izveidota ētikas komisija (2020. gada 4. novembra rīkojums Nr. 43).

Tā kā LZP ir cieši saistīta ar IZM, jo ir kopīga Audita nodaļa, kā arī LZP grāmatvedības un personāla vadības funkcijas ir nodotas IZM, kā arī tiek izmantota kopīga dokumentu vadības sistēma, tad iekšējās kontroles sistēma šajos aspektos ir integrēta IZM kontroles sistēmā.

Ar LZP 2020. gada 17. novembra rīkojumu Nr. “Par iekšējās kontroles sistēmas izveidi” LZP tika izveidota iekšējās kontroles sistēma korupcijas risku novēršanai un ar 2020. gada 20. novembra rīkojumu Nr. 49 “Par darba grupas izveidi iekšējās kontroles sistēmas uzraudzībai Latvijas Zinātnes padomē” tika izveidota darba grupa, kurai noteikts īstenot iekšējās kontroles sistēmas uzraudzību padomē un noteikti īstenojamie pasākumi, kā arī 2020. gada 26. novembrī apstiprināts darba grupas sagatavotais Iekšējās kontroles sistēmas novērtējums.

LZP ir sagatavota un 2020. gada 27. novembrī apstiprināta LZP KVS rokasgrāmata (iekšējie noteikumi Nr. 1-27/15). 2021. gada 29. janvārī LZP no kvalitātes vadības pakalpojumu sniedzēja pieņēma KVS novērtēšanas, nepilnību konstatēšanas un papildinājumu izstrādāšanas pakalpojumu izpildi³⁴. Šobrīd tiek veikti darbi, lai ieviestu KVS, kas ir saskanīga ar starptautisko ISO 9001:2015 standartu, izstrādāti dokumenti, skaidri definēti procesi. Kvalitātes vadības sistēma LZP tiek ieviesta sākot ar 2021. gada janvāri. KVS tika izstrādāta sadarbībā ar Latvijas Kvalitātes biedrību konsultāciju līguma ietvaros.

KVS rokasgrāmatā ietverti pamatdarbības procesu apraksti, kas apzināti nav veidoti kā atsevišķi dokumenti un kas ietver informāciju par organizāciju, vadības politiku, organizatorisko struktūru, pārmaiņu plānošanu, darba vidi, komunikāciju un dokumentu vadību, LZP darbības procesiem, snieguma novērtēšanu un uzlabošanu. Izstrādāta “IT drošības

³⁴ 2021. gada 29. janvāra pieņemšanas -nodošanas akts

politika". Organizētas darbinieku mācības. Paralēli korupcijas un interešu konflikta riskiem ir veikts procesu risku vērtējums, tiem nosakot konkrētus izmērāmus un analizējamus kritērijus (biežums, iespējamība, ietekme, kas kopā veido risku prioritāšu vērtības), tā ka risku galvenie rādītāji arī ir definēti un vadāmi.

LZP KVS ieviešanas kontekstā ir uzsākusi ārējo iesaistīto pušu uztveres apzināšanu. Piemēram, gada nogalē ir veikta projektu pieteikumu vērtēšanas ekspertu anketēšana, iegūstot atgriezenisko saiti gan par vērtēšanas procesu un informācijas sistēmu, gan sadarbību ar projektu sekretāriem un viņu viedokli par projektu konkursa nosacījumiem kā tādiem.

5.2. Par ārējo iesaistīto pušu uztveres apzināšanas rezultātiem un LZP secinājumiem

LZP ir apzinājusi ārvalstu zinātnisko ekspertu viedokli par piedalīšanos zinātniskās izvērtēšanas procesā. Kopumā aptaujā piedalījās 58 eksperti. Vidēji visaugstāk no pārbaudītajiem rādītājiem ir novērtēta komunikācijas no sekretāru puses ētiskums, tas, ka sekretāri sniedza papildu informāciju un tā bija skaidra un pilnīga, skaidra un pilnīga atgriezeniskā saite no sekretāriem pēc projektu iesniegšanas, kā arī skaidra un pilnīga informācija par piedalīšanos vērtēšanā uzaicinājuma vēstulē. Salīdzinoši viszemāk ir novērtēts projektu pieteikumu vērtēšanai atvēlētais laiks, informācijas sistēma un projektu īstenošanas nosacījumi. Vienlaikus, kopumā, vidēji arī viszemāk novērtētie rādītāji ir ieguvuši drīzāk pozitīvu novērtējumu.

5.3. Plānotās pārmaiņas, kas var ietekmēt iekšējo pārvaldības sistēmu, ieteicamie uzlabojumi

LZP KVS var ietekmēt plānotās izmaiņas:

1) IZM pārraudzībā esošo institūciju reorganizācijas turpināšanās, kā rezultātā LZP tiks nodotas papildu funkcijas, pievienotas jaunas struktūrvienības, attiecīgi esošā pārvaldības sistēma varbūt jāpapildina ar jauniem procesu aprakstiem un jaunu saistošu dokumentāciju, šis pārmaiņas var izraisīt pārmaiņas esošajā dokumentācijā, būs jāpārvērtē un jāpapildina dažādas noteikto risku analīzes;

2) Ja ir plānots, ka LZP ieviestā KVS tiks sertificēta atbilstoši ISO 9001:2015 standarta prasībām, bez IZM un saistošo normatīvo aktu prasībām, arī šī standarta prasību ievērošana kļūs vienlīdz saistoša, attiecīgi to izpilde vairs nebūs tikai iekšēja apņemšanās, bet LZP pienākums;

3) Kā ieteicamu uzlabojumu jānorāda sekošanu līdzī LZP dokumentācijas apjomam un saturam, lai tas nepārklātos un nenonāktu pretrunās ar citos dokumentos minēto. Mērķi, uzdevumi, riski, atbildības — jāstrādā pie tā, lai šobrīd strauji augošajā dokumentācijas apjomā dokumentu saturs nepārklātos, lai vairāk tiktu izmantotas atsaucēs uz citiem saistošiem dokumentiem un katrā gadījumā nebūtu jāveido jauna kārtība.

5.4. Iekšējo normatīvo dokumentu un saistītās dokumentācijas pārskatīšana, aktualizēšana

LZP Kvalitātes pārvaldības sistēma ir izveidota un apstiprināta 2020. gada 27. novembrī. Ņemot vērā organizācijas īso pastāvēšanas laiku esošā formātā, īso KVS pastāvēšanas laiku, plānotās pārmaiņas nākotnē un IZM prasības, dokumentācijas pārskatīšana un aktualizēšana šobrīd notiek nepārtraukti. To izraisa notiekošas vai plānotas pārmaiņas un uzlabojumi procesos un organizācijas iekšējā kārtībā. Attiecīgi šajā pārskata periodā nav iekšēju normatīvo

dokumentu vai dokumentācijas, ko būtu jāpārskata tikai tāpēc, ka ir pagājis noteikts laika intervāls kopš tās apstiprināšanas.

Nepieciešams pārskatīt sadarbību starp LZP struktūrvienībām, nodrošinot regulāru informācijas un datu apmaiņu, tādējādi nodrošinot savlaicīgu uzdevumu izpildi, kā arī nepieciešamo bāzi analītikas veikšanai. Papildu darbs nepieciešams pie vienotas projektu uzraudzības sistēmas ieviešanas, cieši savienojot procesus, kas saistīti ar zinātnisko ekspertīzi, rezultātu monitoringu, rezultātu izpildes pārbaudēm un finansējuma izlietojuma un lietderības pārbaudēm.

5.5. Risku un iespēju pārskatīšana

LZP vadības riski ir novērtēti pirmo reizi 2020. gada novembrī, tāpēc šobrīd ir par agru runāt par pārmaiņām. (FMEA analīze.) Šobrīd veiktais vērtējums ir licis pārdomāt nākotnes izaicinājumus turpinoties IZM pakļautībā esošo iestāžu reorganizācijai.

Darba vides risku vērtējums LZP veikts 2020. gada novembrī. Fiksēti atsevišķi veicami uzlabojumi, lai samazinātu darba vides riskus un iespējamu traumatismu LZP.

Pretkorupcijas pasākumu plāns ir sagatavots 2020. gada 29. septembrī un papildināts. Visi fiksētie riski atzīstami par vidējiem vai zemiem, neviens neparedz tūlītējas aktivitātes risku samazināšanai LZP.

5.6. Auditu rezultāti, neatbilstības, veiktās korektīvas un uzlabošanas darbības

2020. gada 8. decembrī LZP notika iekšējais kvalitātes audits. Ņemot vērā sistēmas īso pastāvēšanas laiku, fiksētās neatbilstības saistāmas ar sistēmas ieviešanas procesu, kad vēl ne visās darba vietās un situācijās ir izprasts kā ievērot ISO 9001:2015 standarta prasības. Audita laikā atklāta 1 neatbilstība un 3 novērojumi, viss fiksētais saistāms ar neprecizitātēm iekšējās aprites dokumentācijā, viens novērojums saistāms ar darba vides riskiem. Pārskata periodā nav dokumentētu veiktu korektīvu un uzlabošanas darbību.

5.7. LZP pārstāvniecība tiesvedībās

LZP Administratīvās nodaļas juriskonsulti sadarbībā ar LZP Ekspertīzes un analītikas nodaļas ekspertiem pārstāv LZP tiesvedībās. 2020. gadā LZP kā atbildētājs piedalījās administratīvajā tiesā esošajās 8 lietās, kurās pieteikumi tika iesniegti, apstrīdot 2020. gada FLPP konkursa ietvaros veikto projekta iesniegumu novērtēšanu no ekspertu puses, tiesvedības tika izbeigtas pēc LZP paskaidrojumu iesniegšanas tiesā un pieteikumu iesniedzējiem 2020.gada rudenī - pieteicēji šajās lietās atteicās no sava prasījuma.

Administratīvajā tiesā ir 2 tiesvedības par projektu iesniedzēju projekta iesniegumu noraidīšanu, sakarā ar projekta iesniedzēju neatbilstību pētniecības organizācijas statusam. Abās lietās administratīvās tiesas plāno vērsties ar prejudiciālu jautājumu Eiropas Savienības tiesā par Eiropas Komisijas Regulas Nr. 651/2014 2.panta 83.punktā lietotā jēdziena "pētniecības un zināšanu pārneses organizācija" interpretāciju, lai lemtu par jautājumu, vai projekta iesniedzējas pamatoti tika atzītas par neatbilstošu pētniecības organizācijas statusam.

6. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

2020. gadā LZP aktīvi turpināja sadarbību ar tās tuvākajiem partneriem Eiropā un aktīvi piedalās starptautisku organizāciju darbā, tajā skaitā:

- asociāciju *Science Europe*. Asociācija apvieno nozīmīgākās Eiropas un Eiropas Pētniecības telpas 36 organizācijas no 27 valstīm, kas finansē vai veic augsta līmeņa pētniecību. Tiek apvienota dalībnieku uzkrātā pieredze pētniecības organizācijas, izvērtēšanas un citās jomās. Darba grupās tiek meklēti risinājumi aktuāliem jautājumiem, ar ko mūsdienās saskaras pētniecība Eiropā un pasaulē. Asociācija atļauj aizstāvēt organizācijas, tās dalībnieku un zinātniskās sabiedrības viedokli un intereses citās starptautiskās organizācijās, t.sk. Eiropas Komisijā. Asociācija aktīvi piedalās Eiropas Pētniecības telpas un ietvara programmu (Apvārsnis 2020, Apvārsnis Eiropa) tālākā pilnveidošanā. LZP piedalās sēdēs, kā arī darba grupās (piemēram, par atvērtās piekļuves jautājumiem), tai skaitā prezentējot savu pozīciju dažādos jautājumos. 17. novembrī LZP direktore Prof. Gita Rēvalde piedalās *Science Europe* Ģenerālajā asamblejā ar mērķi diskutēt par būtiskām zinātnes politikas tēmām, kā arī apstiprināt grozījumus statūtos, apspriest vīziju un stratēģiju 2021. – 2026.gadam. 18. novembrī LZP direktore piedalījās augsta līmeņa seminārā par Eiropas Pētniecības telpu (EPT). Pārsvārā seminārs veltīts EPT plānotajam ieguldījumam COVID-19 krīzes risināšanā. Notikušas vairākas intervijas ar asociācijas vadību un konsultācijas par jauno LZP stratēģiju. Stratēģija novērtēti pozitīvi, uzsverot lielo funkciju daudzveidību vienā organizācijā.

- neformālo pētniecības un padomdevēju padomju tīklu zinātnē, tehnoloģijās un inovācijās "*Science, technology and innovation Policy Councils*". Šīs organizācijas sanāksmē LZP direktore prezentēja LZP jaunos stratēģiju un informēja par galvenajām aktualitātēm.

- Igaunijas pētniecības padomi un Lietuvas pētniecības padomi (tai skaitā ņemot vērā 2019. gadā panākto vienošanos *Baltic HORC*³⁵ formātā);

- Norvēģijas pētniecības padomi (sevišķi plānojot tikšanos 2020. gada 9. martā, kas tika atcelta, ņemot vērā Covid-19 saslimstības izplatīšanos pasaulē);

- Nordic-Baltic SciComm Network;

- Projekta "SIENNA" darba grupā, lai izstrādātu rekomendācijas un metodes kā identificēt un risināt sociālos izaicinājumus (The SIENNA project - Stakeholder-informed ethics for new technologies with high socio-economic and human rights impact - has received funding under the European Union's H2020 research and innovation programme under grant agreement No 741716.)

- citām padomēm, kas ietilpst augstākminētajās organizācijās.

Starptautiskā sadarbība LZP ir ļoti svarīga, lai varētu īstenot savas funkcijas, kā arī nodrošinātu proaktīvu pieeju jautājumu risināšanai. LZP regulāri konsultējas ar Eiropas Savienības pētniecības padomēm par dažādiem aktuāliem jautājumiem, piemēram, par samaksu zinātniskajiem ekspertiem, par konkursu organizēšanu, kā arī zinātnes analītiskas jautājumiem.

LZP ir piedalījies vairākās sēdēs un semināros ar mērķi uzlabot zināšanas par Eiropas pētniecības telpu, aktuālākajām tendencēm zinātnes pārvaldībā, kā arī tīklošanās nolūkos.

Pārskata periodā ir sagatavots un iesniegts EEZ finanšu instrumenta un Norvēģijas finanšu instrumenta 2014.-2021. gada perioda programmas "Pētniecība un izglītība" iniciatīvas "EEZ un Baltijas valstu kopīgā sadarbības platforma pētniecības administratoriem" pieteikums. Iniciatīvas mērķis ir izveidot kopīgu EEZ un Baltijas valstu sadarbības platformu, kurā ieinteresētās personas dalīsies pieredzē un zināšanās par pētniecības pārvaldību, kā arī

³⁵ *Baltic heads of research councils* – Baltijas pētniecības padomju vadītāji

veicinās kopēju nākotnes iniciatīvu attīstību un kopēju sadarbības mehānismu izstrādi. Iniciatīvu ir plānots īstenot no 2021. līdz 2024. gadam. Tās ietvaros ir paredzēts apkopot un analizēt iniciatīvā iesaistīto pētniecības finansētāju pētījumu pārvaldības pieredzi, izstrādāt regulārus pasākumus pieredzes apmaiņai un ieinteresēto pušu apvienošanai un stiprināt divpusējo sadarbību pētniecības jomā, kas jau ir uzsākta saskaņā ar EEZ Finanšu instrumentu un Norvēģijas finanšu instrumentu laika posmā no 2014. līdz 2021. gadam Baltijas pētniecības programmai pētījumu jomā. Iniciatīvā iesaistītie partneri:

- 1) Norvēģijas Pētniecības padome (*Research Council of Norway*);
- 2) Islandes Pētniecības centrs (*Icelandic Centre of Research*);
- 3) Latvijas IIZM;
- 4) Igaunijas Izglītības un pētniecības ministrija;
- 5) Igaunijas Pētniecības padome (*Estonian Research Council*);
- 6) Lietuvas Pētniecības padome (*Lithuanian Research Council*);
- 7) Latvijas Valsts izglītības attīstības aģentūra.

LZP 2020. gadā turpināja piedalīties divās Eiropas Savienības Ietvara programmas Apvārsnis 2020 (*Horizon 2020*) projektu izpildē:

1. Organizatorisko inovāciju izmantošana elastīgiem, efektīviem, taisnīgiem, pieejamiem, ilgtspējīgiem un visaptverošiem veselības aprūpes pakalpojumiem un sistēmām (*Transfer of Organisational innovations for Resilient, Effective, equitable, Accessible, sustainable and Comprehensive Health Services and Systems*) (akronīms: REACH-TO, Nr.: 733274, 01.12.2016-31.05.2021; uzsaukums: H2020-SC1-2016-RTD; koordinators: Istituto Superiore Di Sanita, Itālija; 29 partnerinstitūcijas no 17 ES valstīm un ASV, Kanādas; <https://cordis.europa.eu/project/id/733274>). Projekta mērķis ir stiprināt veselības aprūpes pakalpojumu un sistēmu ilgtspēju un noturību, pilnveidot vadības un finansēšanas organizāciju ar mērķi ir veidot pamatu šādai nākotnes kopīgai sistēmai. TO-REACH ir pieci konkrēti mērķi: kartēt veselības sistēmas problēmas un prioritātes, sintezējot dažādus materiālus un ieinteresēto personu ieguldījumu; izstrādāt sistēmu un nodrošināt zināšanu sintēzi par iepriekš minētajiem jautājumiem; izveidot ilgtspējīgu pētniecības finansēšanas struktūru sadarbību un saikni ar citām iniciatīvām; izstrādāt Stratēģiskā pētniecības programmu, izmantojot darba kārtības noteikšanu Eiropas un dalībvalstu līmenī; izplatīt projekta rezultātus.

2. Paplašināt valstu un ieinteresēto personu dalību Kopīgās plānošanas iniciatīvas “Urbānā Eiropa”, palielinot kapacitāti pilsētu politikas nozarē, nozares finansēšanā un pētniecībā (*Widening participation of countries and stakeholders in JPI Urban Europe through capacity building in urban policy, funding and research*) (akronīms: EXPAND II; Nr. 857160; 01.06.2019-30.11.2021; uzsaukums: Call: H2020-WIDESPREAD-2018-02; koordinators: Nederlandse Organisatie Voor Wetenschappelijk Onderzoek - NOW, Nīderlande; 16 partnerinstitūcijas no 14 ES dalībvalstīm un Ukrainas; <https://cordis.europa.eu/project/id/857160>). Laikmetā, kad notiek globāla konkurence par tirdzniecību, rūpniecību, tūrismu, darbaspēku un ieguldījumiem, Eiropas pilsētām vajadzētu pāriet uz nākotni, kas maksimāli palielina to ilgtspēju, izturību un izdzīvojamību. Tas ir kopīgās plānošanas iniciatīvas (JPI) mērķis - Eiropas stratēģiskā pētniecības un inovācijas programma 2.0 (SRIA 2.0), kas reaģē uz steidzamu vajadzību pēc vērienīgiem, noturīgiem, starpdisciplināriem un starpdisciplināriem pētījumiem. EXPAND II projekta mērķis ir paplašināt partnerību un palielināt partneru spējas šajā pētniecības virzienā, kā arī stiprināt pilsētu nozaru politiku un plašāku sabiedrības iesaisti tajā. Uzsvārs ir aktivizēt šo iesaisti tieši EPT paplašināšanās (*widening*) valstīs, lai uzsāktu nacionālos dialogus un procesus, mobilizētu valstu pētniecības un inovācijas sabiedrību, stiprinātu pilsētu ieinteresēto personu stratēģiskās attiecības starpvalstu līmenī un novērtētu nacionālās programmas un instrumentus starptautiskai pētniecības un inovācijas sadarbībai.

7. SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANA

Sabiedrības informēšana un sadarbība ar ieinteresētajām pusēm notiek vairākos līmeņos. Vadības līmenī notiek tikšanās ar stratēģisko sadarbības partneru vadību. LZP direktore Prof. Gīta Rēvalde, sākot darbu 2020. gada 10. augustā, regulāri tikās ar zinātnisko institūtu vadību un stratēģiskajiem partneriem, lai pārrunātu sadarbības iespējas un informētu par LZP darbību:

- Tikšanās ar Valsts Prezidentu E.Levitu;
- Vizīte Organiskās Sintēzes institūtā;
- Vizīte LU Cietvielu Fizikas institūtā;
- Vizīte Biomedicīnas pētījumu centrā;
- Tikšanās ar Latvijas Jauno Zinātnieku apvienības valdi;
- Tikšanās ar CFLA direktoru M.Brenci;
- Tikšanās ar LIAA direktoru un nodaļu vadītājiem;
- Tikšanās ar LZA prezidiju;
- Tikšanās ar Latvijas Zinātnieku savienības valdi u.c.

LZA Sabiedrisko attiecību speciālists organizē sabiedrības informēšanu ikdienā. Lai informētu pēc iespējas plašāku sabiedrības daļu, izmantojot dažādus komunikācijas kanālus, sākot ar 2020. gada februāri, LZP izveidoja sociālo tīklu kontus tādās platformās kā *Twitter*, *Facebook*, *LinkedIn*, kā arī *Youtube* un *Flickr*. Šobrīd *Twitter* seko 240 sekotāju, *Facebook* seko - 830, *LinkedIn* seko - 270. *Youtube* seko - 78.

Kopš 2020. gada jūnija LZP sagatavo un izsūta ikmēneša ziņu lapu, kurai kopš septembra ir vairāk nekā 1000 abonenti (2020. novembrī abonentu skaits sasniedza 1187). Ziņu lapas satura veidošanā tiek piesaistīti arī IZM Augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju departamenta darbinieki un Valsts izglītības attīstības aģentūras Zinātnes, pētniecības un inovāciju politikas atbalsta departamenta darbinieki, iesūtot būtiskas zinātnes aktualitātes līdz katra mēneša 15. datumam. Vienlaikus ir nodibināti kontakti un aktuālās informācijas apmaiņa norisinās ar LIAA un CFLA. Oktobrī tika iepirkta e-pastu mārketinga sistēma "Mailigen", lai uzlabotu ziņu lapas vizuālo izskatu.

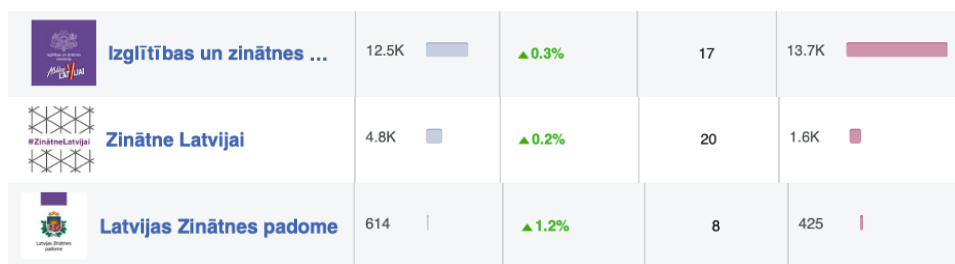
 LZP jaunumi novembrī SARAKSTI: LZP ikmēneša ziņu lapa, kolēģi NOSŪTĪTS: 20.11.2020 16:27	1199 KONTAKTI	31.6% ATVĒRTIE E-PASTI	48.5% KLIKŠĶI
 LZP jaunumi oktobrī SARAKSTI: LZP ikmēneša ziņu lapa, kolēģi NOSŪTĪTS: 23.10.2020 12:00	1017 KONTAKTI	43.5% ATVĒRTIE E-PASTI	21.8% KLIKŠĶI

7.1. att. Pārskats par ziņu lapas saņēmējiem un atvērtajiem e-pastiem 2020. gada 23. novembrī.

Company	Total followers	New followers	Number of updates	Engagement rate
 Latvian Council of Science Your company	245	232	112	5.33%
 Research Latvia	690	67	45	4.2%

7.2. att. Pārskats pār *LinkedIn* auditoriju 2020. 23. novembrī salīdzinājumā ar Research Latvia.

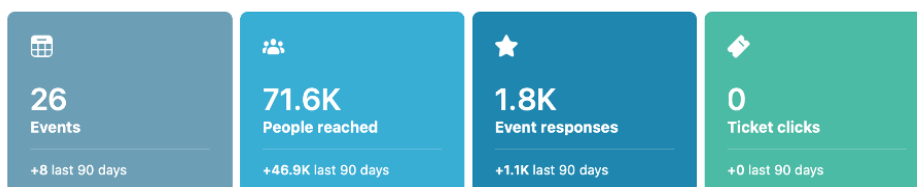
Total Page Likes	From last week	Posts This Week	Engagement This Week
-------------------------	-----------------------	------------------------	-----------------------------

7.3. att. Pārskats pār Facebook auditoriju 2020. gada 23. novembrī salīdzinājumā ar IZM un ZL FB lapām.

7.4. att. Twitter auditorija 2020. gada 11. novembrī.

7.5. att. Pārskats pār sasniegto auditoriju Facebook ieliktajos pasākumos 2020. gada 23. novembrī.

No 2020. gada 10. novembra LZP ir izveidota jauna mājaslapa (lzp.gov.lv). 2020. gada novembrī tika izlemts nepievienoties kopīgajai valsts iestāžu platformai, lai turpmākā gada ietvaros veiktu novērojumus par mājaslapas apmeklētāju plūsmu un problēmām, un saņemtu ieteikumus par uzlabojumiem. Tādējādi pirms pievienošanās kopīgajai platformai tiks papildināta mājaslapa ar ieteiktajiem uzlabojumiem. Līdz ar reorganizāciju tiek plānots papildināt mājaslapu ar nepieciešamo informāciju. Kopš mājaslapas izveides, to līdz 2021. gada janvārim izmantojuši 2000 lietotāji.

Sabiedrības informēšanai tiek organizēti regulāri dažāda veida pasākumi. 27. februārī pirmo reizi notika kopīga sanāksšana jaunievēlētajiem LZP ekspertu komisijas pārstāvjiem klātienē (piedalījās apmēram 40 dalībnieki). 9. aprīlī toreizējais LZP priekšsēdētājs Jānis Kloviņš piedalījās LJZA veidotajā sarunā "Tiešsaistē ar zinātnieku". 16. aprīlī LZP informatīvi atbalstīja VIAA NKP organizēto vebinārus par atvērto zinātņi (apmēram 160 dalībnieki).

2020. gada pirmajā pusē notika vebināru cikls 6 nedēļu garumā par 2018. gada pirmā konkursa fundamentālo un lietišķo pētījumu programmas projektu īstenošanas gaitu:

- 28. aprīlī- Lauksaimniecības, meža un veterinārās zinātnes nozares seminārs;
- 5.maijā - Humanitārās un mākslas zinātnes nozares seminārs;
- 12.maijā -Dabas zinātnes nozares seminārs;
- 19.maijā -Sociālās zinātnes nozares seminārs;
- 26. maijā -Inženierzinātnes un tehnoloģiju zinātnes nozares seminārs;
- 2.jūnijā -Medicīnas un veselības zinātnes nozares seminārs.

Kopumā semināru ciklam pieteicās 270 cilvēku. Vebināriem tika nodrošināta tiešraide, kā arī veikti ieraksti, kuri atrodami LZP Youtube kontā.

Tika veidotas projektu pasēs par gan FLPP, gan valsts pētījumu programmu projektiem, kuras pieejamas LZP *Facebook* un *Twitter*.

Sadarbībā ar LZP ekspertu komisijām Miķeļa Grīviņa vadībā tika izveidots podkāsts jeb aplāde "Zinātnes zīmes". Kopā 2020. gadā ierakstīja 12 sarunas ar dažādiem speciālistiem par zinātnē aktuālām tēmām. Tās var noklausīties LZP *Youtube* kanālā, kā arī speciāli nopirktajā PODBEANS, pateicoties kurai ieraksti ir pieejami arī citās populārās platformās. Kopā aplādei bijuši vairāk kā 1000 klausījumi.

Lai veicinātu zinātnieku iesaisti un palīdzētu viņiem atrast projektu partnerus LZP organizēja kontaktbiržas potenciālajiem projektu pieteicējiem valsts pētījumu programmā "Covid 19 seku mazināšanai". Pieteicās 212 cilvēku. Kontaktbiržas notika ZOOM platformā atbilstoši programmas tematiskajām jomām:

- 5.1. veselības aprūpes un sabiedrības veselības risinājumi - 22.05. plkst. 16:00-19:00;
- 5.2. inženiertehniskie risinājumi - 21.05. plkst. 15:00-18:00;
- 5.3. tautsaimniecības un sabiedrības labklājības risinājumi - 22.05. plkst. 12:00-15:00.

15. jūnijā sadarbībā ar IZM, LZP organizēja vebināru "Kā komunicēt ar politikas veidotājiem" angļu valodā. Tam pieslēdzās ap 150 klausītāju, tā ieraksts ir pieejams *Youtube* un ir pievienots "Zinātnes zīmes" podkāstu sērijai kā speciālizlaidums. 26. augustā notika vebinārs par FLPP izvērtēšanu, kurā piedalījās ap 200 dalībnieku. Tika veikts ieraksts, kurš pieejams LZP *Youtube* kontā. 19. oktobrī LZP līdzorganizēja vebināru "Īss ieskats pētniecības datu" savaldīšanā, kuram pieteicās vairāk kā 420 cilvēku. Tiešsaistē to klausījās ap 150 dalībnieku.

27. oktobrī tika organizēta VPP "Latvijas mantojums un nākotnes izaicinājumi valsts ilgtspējai" vidusposma konference sadarbībā ar IZM. Tai pieteicās vairāk kā 150 dalībnieku. Tā bija skatāma tiešraidē *Youtube* un *Facebook*.

3.novembrī tika uzsākts semināru cikls par sabiedrībā aktuālām tēmām. Pirmā no tēmām bija Datu drošība internetā, uz kuru bija aicināti 3 eksperti. Pieteicās 98 cilvēki, piedalījās ap 60 cilvēkiem. Tika veikts ieraksts, kurš pieejams LZP *Youtube* kontā, kuram šobrīd jau ir 120 skatījumu.

5.novembrī kopā ar Rīgas Tehnisko universitāti starptautiskas konferences ietvaros tika rīkota VPP "Enerģētika" vidusposma sesija tiešsaistē, kurā projektu īstenotāji dalījās ar sasniegto. Pieteicās 90 dalībnieki, apmeklēja ap 60.

LZP piedalās ikmēneša izdevuma "Zinātnes Vēstnesis" redakcijas padomē. Padome uzskata, ka sadarbībā ar LZA un Latvijas Zinātnieku savienību nepieciešams raisīt diskusiju par šī izdevuma satura orientēšanu uz plašāku lasītāju loku.

8. GALVENIE LZP 2021. GADĀ VEICAMIE UZDEVUMI

2021. gadā plānots turpināt visus iesāktos uzdevumus un uzsākt jaunus. 2021. gadā galvenās darbības prioritātes atbilstoši LZP Stratēģijai 2021.-2023.gadam un gada darba plānam būs:

- nodrošināt objektīvu zinātnisko ekspertīzi, izmantojot starptautiskās labās prakses piemērus un iepriekšējo pieredzi;
- stratēģiski ieviest zinātnes politiku ar proaktīvu vadības pieeju, izstrādājot un īstenojot pētniecības programmas, balstoties pieredzē un analītikā;
- Nodrošināt sekmīgu reorganizācijas procesu un iestādes darbību pēc tās.

Administratīvi viens no ietilpīgākajiem uzdevumiem ir nodrošināt LZP reorganizācijas turpinājumu, jo no 2021. gada 1. jūlija tiks VIAA funkcijas zinātnes politikas īstenošanā, kā arī *Apvārsnis 2020* Nacionālā kontaktpunkta funkcijas. Jaunā pieeja zinātnes politikas veidošanā nodrošinās vienotu un nacionālā līmenī koncentrētu zinātnes politikas ieviešanas, uzraudzības, administrēšanas, kā arī analītisko kapacitāti pilnā zinātnes ciklā – no fundamentālās zinātnes līdz zinātnes rezultātu komercializācijai, tādā veidā samazinot administratīvo slogu Latvijas augstskolām un zinātniskajām institūcijām. Tas nozīmē, ka būs jāveido jauna struktūra, jāpilnveido visa dokumentācija, jārisina telpu un citi organizatoriskie jautājumi (nodrošināt sekmīgu iestādes darbību reorganizācijas laikā un pēc tās), kā arī pilnvērtīgi jāuzsāk jauno funkciju īstenošana.

Administratīvā nodaļa turpinās piedalīties iekšējās kontroles sistēmas pilnveidošanā, izveidos neatbilstošu rezultātu vadības informācijas sistēmu. Veiks ikgadējā budžeta projekta sagatavošanu un tās izpildes uzraudzību, īsteno finansu vadības sistēmas izveidi un uzturēšanu. Nodrošinās publisko iepirkumu organizēšanu, līgumsaistību kontroli, juridisko dokumentu izskatīšanu, lēmumu saskaņošanu, tiesvedības lietu virzību un izstrādās iekšējos normatīvos aktus. Nodrošinās LZP tehnisko un informācijas resursu pārvaldību, IS uzturēšanu un tīmekļvietnes darbību, izstrādās un saskaņos 2021.gada nomenklatūru.

Plānots turpināt ieviest kvalitātes vadības sistēmu atbilstoši ISO 9001:2015 standarta prasībām un virzīt to sertificēšanai gada pirmajā pusē.

Tiks organizēts kārtējais FLPP projektu konkurss, kam 2021. gadā paredzēts finansējums 14 808 202 eiro apmērā. Pirms tam plānots uzlabot ekspertīzes metodoloģiju, ņemot vērā apkopoto pieredzi no iepriekšējiem konkursiem. Konkurss projektus varēs iesniegt Latvijā reģistrētas zinātniskās institūcijas, kas atbilst pētniecības organizācijas definīcijai. Konkurss plānots izsludināt 2021. gada maijā. Projektu pieteikumu zinātniskā izvērtēšana atbilstoši *Apvārsnis 2020* principiem rudenī, orientējoši novembra beigās LZP paziņos konkursa rezultātus.

Turpināsies valsts finansēto FLP projektu un deviņu valsts finansēto valsts pētījumu programmu rezultātu izpildes uzraudzība un finansējuma izlietojuma un lietderības kontrole. Tiks veiktas sarunas par jaunu VPP uzsākšanu. Tiks nodrošināta zinātniskā ekspertīze vairākās programmās to īstenošanas vidusposmā vai noslēgumā.

Turpināsies LZP ekspertu komisiju darba nodrošināšana un LZP eksperta tiesību piešķiršana.

Politikas ieviešanas atbalsta jomā, paredzēts pilnvērtīgi uzsākt LZP Konsultatīvās padomes darbu un aktīvi iesaistīt Ekspertu komisijas politikas plānošanas un iniciatīvu apspriešanā. Notiks koncepcijas izstrāde projektu datu bankas izveidei, kā arī fokusētu pārskatu atbilstoši LZP mērķgrupām. Tiks turpināts darbs pie atvērtās piekļuves, atvērto datu un citu atvērtās zinātnes jautājumu virzīšanas padomes darbā, kā arī atvērtās piekļuves monitoringa sistēmas izveides.

Datu aizsardzības jomā, ar 2021. gada 1. februāri tika izbeigts līgums par personas datu aizsardzības speciālista pakalpojumu sniegšanu ar SIA “Cadence”, atbilstoši 2020. gada 12. decembrī LZP saņemtai informācijai, ka saskaņā ar 2020. gada 28. oktobrī starp IZM un SIA Informācijas Drošības Aģentūru noslēgtu līgumu 2-6.1e/20/117 (04/01-10-20) datu aizsardzības speciālista pakalpojumus IZM padotības iestādēm sniedz SIA Informācijas Drošības Aģentūra, par ko Datu valsts inspekcijai 2021.gada 1.februārī nosūtīts iesniegums par datu aizsardzības speciālista maiņu. 2021.gada februārī - aprīlī LZP veiks pasākumus, lai kā iekšējos normatīvos aktus apstiprinātu vai iestrādātu LZP spēkā esošajos iekšējos noteikumos SIA “Informācijas Drošības Aģentūra” izstrādāto un LZP iesniegto dokumentāciju: IS Lietošanas noteikumus, IS drošības noteikumus, Nolikumu par ierobežotas pieejamības informāciju, LZP privātuma politiku, Datu aizsardzības politiku, Pārkāpumu atklāšanas un izmeklēšanas kārtību.

Aktīvi turpināsies starptautiskā sadarbība *Science Europe* un citos tīklos, lai Latvija kļūtu piltiesīga EPT dalībniece, kā arī dalība starptautiskos projektos. 2021. gadā EEZ finanšu instrumenta un Norvēģijas finanšu instrumenta 2014.-2021. gada perioda programmas “Pētniecība un izglītība” iniciatīvas “EEZ un Baltijas valstu kopīgā sadarbības platforma pētniecības administratoriem” ietvaros ir plānots³⁶ īstenot 2 seminārus LZP institucionālās kapacitātes stiprināšanai un starptautiskās sadarbības veicināšanai. Tiks nodrošināta padziļināta sadarbība ar Baltijas pētniecības padomēm un Norvēģijas Pētniecības padomi, daloties labās prakses piemēros jautājumos, kas saistīti ar programmu veidošanu, zinātnisko ekspertīzi, informācijas sistēmām, projektu uzraudzību, analītiku, kā arī citiem ar zinātnes pārvaldību saistītiem jautājumiem.

³⁶ Ja projekta pieteikums tiks apstiprināts.

